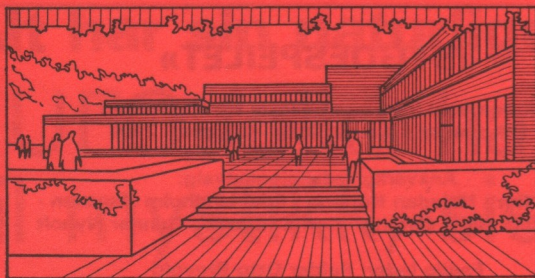

Bygdespeilet

Kommunal informasjonsavis for Nannestad

Nummer 3

5. årgang

August 1978

Utgiver: Nannestad kommune

Jentene gjør det bra:

Norsk friidrettsrekord og landslagsplass i fotball!

Det hører så absolutt til sjeldenhetene at bygdas idretts utøvere er å finne i «norsktoppen» når det gjelder de sommerlige idrettsgrener. Men våre jenter Inger Holter og Margot Ramstad står for prestasjoner som det står all mulig respekt av. Inger har gjennom flere år vært å finne i toppen i kulestøt, og har i sommer forbedret sin egen norgesrekord til 15,12 meter. Margot har gått inn for den tradisjonelle guttesporten fotball, og vist at også jentene kan kunsten å mestre lærkula. Når Norges første landslag i damefotball ble satt opp, var Margot en nær sagt selvfølgelig angrepsspiss på representasjonslaget!

Argumenter som likestilling, hardere konkurranseforhold i mannsidretten og flere andre er raske å ty til når det gjelder jentenes prestasjoner på idrettsba-

nen. Men dette forringer ikke på noen måte de resultater som våre jenter har oppnådd.

OVER TIL SIDE 6

Fine idrettsrepresentanter for bygda vår – Margot Ramstad og Inger Holter.

Nannestad folkebibliotek

Ordfører Per Ramsli: Muligheter for Grøavann i kranene om 8–10 år!

— Jeg tror på en god løsning av vår framtidige vannforsyning, sier ordfører Per Ramsli.

— Det arbeides kontinuerlig med planene om vannuttak i Grøa på Skjerva. Men selv om alt går knirkefritt gjennom i de forskjellige instanser kan vi ikke rekne med å ha Grøa-vann i kranene før om en 8-10 år, sier ordfører Per Ramsli. — Av forberedelser for å kunne ta det endelige standpunkt gjenstår i første rekke avklaring omkring fall- og demningsrettighetene i Leira, valg av ledningstrasé, og ikke minst den økonomiske fordelingsnøkkel mellom Gran/Lunner og Nannestad.

— Du har stor tru på en god løsning med Gran og Lunner?

— Absolutt. Vi har hele tida hatt det beste samarbeid med

OVER TIL SIDE 6

ANSTRENGT BUDSJETT: «Ikke-avtale-bundne» budsjettposter reduseres

Kommunestyret har enstemmig vedtatt at inntil videre skal 10 prosent av alle budsjettposter som ikke er knyttet til bestemte avtaleforhold sperres. Grunnen til dette er å finne i flere forhold. For det første var skatteinngangen pr. juni måned betydelig lavere enn budsjettet. Videre har renteutgiftene øket mer enn forutsatt. Og kommunens andel av forsørgerstønad for barn, samt gjennom-

OVER TIL SIDE 6

LITT AV INNHOLDET

Løken skoles historie

Side 4

Transportformidling

Side 8

Alkoholens problemer

Side 10

Sevaldsen avsløres!

Side 12

«Hjemkomsten» - et eldreproblem

Side 16

Sandnesseter

Side 20

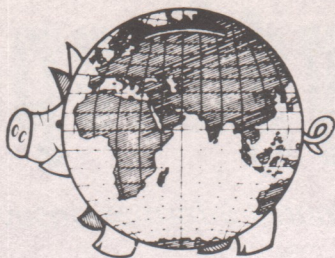
Ungdom og fritid

Side 22

Utedassens renessanse?

Side 28

OG MYE ANNET

Innstramninger

Enkelte stiller seg spørsmålet om vi er på full fart ut i nedgangstider som kan sammenlignes med de verste periodene i mellomkrigsårene. Meldinger i aviser, radio og fjernsyn, såvel innenlandske som fra det store utland, kan bringe bud om alvorlige økonomiske tilstander og markeder. Kanskje pessimistene, som beinhardt har hevdet at vi har levd over evne og at tilbakeslaget vil komme, får sin rett?

Men er da virkelig tilstandene så håpløse som mange kilder kan gi inntrykk av?

Svaret må bli et nei! Selv med de mest pessimistiske øyne og øre er det vanskelig å kunne tenke seg førkrigstidens depresjonsbølger slå rundt seg som de en gang gjorde. Og optimistisk sett er det vel allerede flere faktorer som tilsier at visse lysninger kan skimtes, i alle fall på litt sikt.

Likevel er det klart at den i etterkrigstiden sterkt stigende kurve for vår felles og også private økonomi må være forberedt på en utflating. Det er ingen grunn til å legge skjul på at vi må være innstilt på et hardere økonomisk klima i den nærmeste tiden framover. Måtehold i kravene og en viss sparsommelighet i disponeringene er stikkord som må tas med i betraktningene, både når det gjelder det offentlige forbruk og investeringer og den enkeltes behov.

Såvel våre rikspolitikere som de store organisasjonene i arbeidslivet er inneforstått med dette. Også kommunene får merke at lånemarked, økede utgifter og mindre disponible midler fører til automatisk tilstramming av budsjettene. Dette fører igjen til en sterkere prioritering av de mange oppgaver som ligger framover.

Også for inneværende års budsjett er det kommet flere negative faktorer som har ført til sterke belastninger. På den annen side er ikke oversikten over skatteinntangen etter de generelle lønnsforhøyelser enda helt klar. Det kan her bli positive utslag, som fører til at også årets budsjett kommer bra ut.

Men, i skrivende stund er det fortsatt en rekke usikkerhetsmomenter. Kommunestyret valgte i sommer å holde tilbake 10 prosent av alle budsjettposter som ikke inngikk i et direkte avtaleforhold. Hvorvidt dette, sammen med de positive faktorer for øvrig, er tilstrekkelig til å skaffe balanse i økonomien, skal være usagt.

I en tid hvor det manes til nødvendig moderasjon i kravene og sparsommelighet i forbruket, tror vi imidlertid at kommunestyrevedtaket var et viktig og riktig vedtak. Dette selv om det for en rekke posters vedkommende kan virke hardt med slike beskjæringer.

Så får vi håpe at også årets regnskap går sånn noenlunde opp, og at de generelle økonomiske tilstander snarlig vil vise tegn til bedring!

«BYGDESPEILET»

Kommunal informasjonsavis for Nannestad
Utkommer 4 ganger årlig — Opplag: 2800

Ansvarlig redaksjonsutvalg:
Ola Holter - Halvdan Korsmo - Edel Lindholm Hanssen -
Abbi Rui - Hans Østeng - Kari S. Bjerke - Gunnar Nyholt

Faglig leder: Reidar Otto Brovold

Trykk: AA-trykk, Roseveien 1 b, Lillestrøm

Sommerjobb for skoleungdom

Tom Helge Sandaunet og Rune Arntzen hadde gartnerjobb ved Sykehjemmet, og trivdes med det.

Også i år har skoleungdom vært engasjert i sommerjobber i kommunal regi. Det er ingeniøretaten som organiserer disse arbeidene, der oppgavene er både mange og forskjellige. Hver elev har arbeidet i to uker, og timelønna lå på 20 kroner. Sikkert velkomne lomme penger for de omlag 70 elevene som i år deltok i kommunens sommerjobbprogram!

ROB

Alt har sin naturlige forklaring:

«UFO-folk» har neppe spesiell trang til mystikk, sier Kjell Christensen

— UFO-interessen i Nannestad øker stadig, og over hele landet er norsk UFO-bevegelse inne i en meget positiv utvikling. Stadig flere fatter seriøs interesse for at det rører seg mer mellom himmel og jord enn hva vi vanligvis tror, og det er ikke lenger flaut å «tro på» at det finnes noe som må betegnes som uidentifiserte gjenstander, sier UFO-eksperten Kjell Christensen i Holter.

— Men dere har kanskje en spesiell trang til mystikk?

— Det kan vel finnes noen i blant. Men generelt sett er ikke det mitt inntrykk. Norsk UFO-senter arbeider seriøst og nøkternt med å samle og å analysere det vi klarer å skaffe av bevis, og jeg har aldri sett at noen har tillagt sakene mystiske perspektiver. Men jeg forstår godt spørsmålet fordi det tradisjonelt har vært vanlig å tillegge UFO-

interesserte et skjær av mystisme, gjerne ispedd en passelig mengde harselas.

— Dere har altså alle mysterier under kontroll?

— Vi tror at alt har sin naturlige forklaring. Men inntil gjenstandene eller observasjonene er identifisert betrakter vi tilfellet som et UFO-fenomen. Det ligger atskillig bevismateriale nedfrosset over hele verden i påvente av å bli analysert. Men forholdene er her som ellers at ingen kan gjøre dette gratis, så vi mangler ganske enkelt penger til analyse- og registreringsarbeid.

— Bør ikke dette inn under vitenskapelig forskning?

— På litt lenger sikt tror jeg bestemt at det blir utfallet. I USA har dette til en viss grad vært tilfelle det siste året, og der går de ganske systematisk og grundig til verks. Men også svenskene driver et utstrakt

registrerings- og identifiseringsarbeid, og har bl.a. tatt i bruk EDB i behandlingen av de etter hvert betydelige mengder data fra forskjellige tilfeller. Ikke minst betyr det mye at en ved EDB kan sammenholde data for på denne måten å finne felles karaktertrekk og mønster fra tilfelle til tilfelle. Her i landet ligger vi betraktelig etter svenskene, men Norsk UFO-senter har likevel egen forskningsavdeling i Drammen. Nå tror likevel ikke jeg at «mysteriene» løses her i landet. Vi har ikke ressurser til det, men vi kan sikkert utrette noe.

— UFO-er over Nannestad?

— I fjor høst ble det over Gardermoen observert et objekt, og straks etter landet et merkelig fenomen i Åsbygda ved Hønefoss. En sak som fikk bred plass i massemedia og som med stor interesse ble registrert langt utenfor landegrensene. Det er nærliggende å sette observasjonen over Gardermoen i sammenheng med det som ble sett ved Hønefoss. Ellers har vi «liggende» flere observasjoner og fysiske bevis fra objekt over Nannestad og Romerike forøvrig. Men på disse sakene får vi neppe noen gang svar. Det skulle ellers ligge godt til rette for observasjoner på Romerike fordi landskapet er såvidt lite kupert. Mange observasjoner, også ute i Europa, er gjort i nærheten av flyplasser, så også på den måten er det gunstige «UFO-forhold» i Nannestad.

— Er det spesielt «utvalgte»

som ser UFO-er, — folk med andre «bølgelengder»?

— Jeg har selv opplevd å få med på bilder «lykter» eller «lyskastere» som jeg ikke registrerte med øynene. Det ser derfor ut som om kameraet observerte mer, eller annet, enn jeg gjorde med øynene. At det er spesielt utvalgte som ser UFO-er tror jeg ikke. Men det er klart at en skal ha evnen til å registrere ting og ha øynene med seg. Dette betyr likevel ikke at en skal gå rundt og se spøkelser ved høylys dag. Det gjør ingen av oss.

— Mange er skeptiske til UFO-fenomenene?

— Jo, men det var nok mer skepsis å spore tidligere. Vi ser nå at bl.a. avisene omtaler observasjonene på en ganske annen måte enn for få år tilbake, og i det hele har det i prinsippet i det siste skjedd en holdningsendring til UFO-fenomenet i hele den vestlige verden. Vi har med tiden fått så mange og så gode beviser for at vi fra tid til annen gjestes av uidentifiserte gjenstander at stadig flere innser at det må være «noe».

— Hvor kommer UFO-en fra — slik du ser det?

— Jeg vet ikke! Og jeg tror jeg skal være forsiktig med å lansere noen teori. Men jeg tror ikke vi skal se bort fra at det kan skje ting på andre planeter også. Som sagt så er det dette vi prøver å finne svar på. Men svaret får vi neppe med det første. Sa Kjell Christensen.

Lokal «Brannvernpris»

Vi ser her Kristin Støten og Bente Tange, begge 17 år, motta hver sin «Brannvernpris» for rask og rådsnar slukking av et branntilløp i Granås-gården i Midtbygda. Jentene kom tilfeldigvis forbi stedet, og ble varslet av småpikene Lene Melby og Kristin Stensrud om at det brant i postkassa ved inngangen til kontorene i bygget. Ved hjelp av lånt bøtte med tilhørende vann, samt egne sykkelpumper klarte Kristin og Bente å slukke ilden, som allerede hadde fått tak i selve veggen. Mulighetene for en større brann var til stede, men takket være jentenes innsats gikk det bra denne gangen. Til venstre Klaus Granås, som på vegne av eierfirmaet overrekker påskjønnelsene.

ROB

H.Ø.

Våre skolars historie:

Løken skole

Vår serie om skolens historie fortsetter. Denne gangen tar lokalhistorikeren Johan Rydningstad for seg Løken skolekrets, fra omgangsskole til en moderne skole i utvikling.

Den første ordninga av skolen i Holter var at sognet var delt i to fjerdingar. En fjerding vil si den del av sognet hvor læreren var en firedel av året. Læreren i Holter hadde også en fjerding i hovedsognet, altså tre fjerdingar, seinere fire.

Da det kom på tale å få fast skole i Holter, møtte dette stor motstand p.g.a. «forøgede Udgifter». For å få en bedring av skolestellet besluttet skolekommisjonen å opprette en omgangsskolekrets til, så det ble tre omgangsskoler. Stemningen snudde seg imidlertid fort, og i 1854 ble det bygd skolehus på Løken. Dette ble tatt i bruk i slutten av året.

Møteboka for Løken krets begynner med at 31. januar 1890 var det kretsmøte med valg av tre medlemmer av tilsynsutvalget. Dette var det første møtet på skolen etter pålegg i skoleloven av 1889. På første møte i tilsynsutvalget ble utgiftene til innkjøp av ved delt mellom bøndene. Det var kjøpt 20 favner à 5 kr. pr. favn, altså til sammen 100 kr. Dette ble delt mellom 23 bønder, så det ble ikke mye på hver. Det som hver skulle betale, er innført både i spesidaler og kr.

Den 10. januar 1891 var det kretsmøte som skulle uttale seg om undervisningstid og kretsinnstilling. Møtet kunne ikke uttale seg om undervisningstida, da bare 8 av de stemmeberettigede var møtt fram. Angående

kretsinnstilling ble det henstilt til skolestyret å bestemme at de som bodde langs åsvegen på Trøgstad grunn sønnafor bekken (?), skulle høre til Finstad krets.

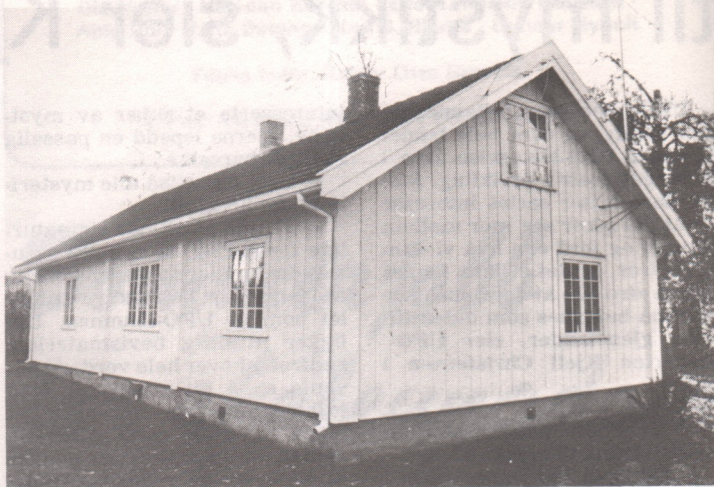
Den 12. oktober 1891 var det fellesmøte på Løken skole av tilsynsutvalgene ved Løken, Finstad og Slattum skoler for å innstille lærer (lærerinne) i den ledige posten ved de nevnte tre skoler. Som nr. 1 ble innstilt Johanne Hagberg.

Denne posten var ofte ledig. Det har vel sin grunn i at den omfattet tre kretser, så det ble mye å gå fra skole til skole. Noen ganger tok den tilsatte ikke posten, så den måtte kunnngjøres om igjen.

Legemlig straff

På kretsmøtet 13. oktober 1891 skulle kretsen uttale seg om legemlig straff i skolen. Enstemmig ble dette vedtatt: «Legemlig straff bør kunne anvendes i skolen i den utstrekning som loven bestemmer».

Tilsynsutvalgene ved de tre skolene i Holter hadde møte 12. februar 1897, for nå var en lærerpost ledig igjen ved disse skolene. Det var fem søkere. Som nr. 1 ble innstilt Dorthea Larsdatter Grani, som ble tilsatt i posten og var i bygda til hun sluttet som lærer. Den 13. september 1899 hadde tilsynsutvalget møte og hadde da en viktig sak til behandling. Den gamle skolen var så skrøpelig at den ikke kunne brukes lenger. Til stede var også res.kap. Sinding og kirkesanger og lærer Christen Andersen. Sistnevnte tilbød seg å kjøpe det gamle skolehuset og om lag 2 dekar jord. Han mente å søke avskjed fra 1.1. 1900. Kretsen skulle få bruke huset til det ble bygd nytt skolehus. Samtidig ble

Den gamle skolebygningen i Løken krets.

det bestemt å be skolestyret søke om å få kjøpt noe av preste-gårdens jorde, så det kunne bli så mye skolejord ved Løken som det var ved de andre skolene.

Nå kom det krav fra flere kretser om nye skolehus. Det var blitt et tidens krav. I samband med dette kom også tanken om ny kretsinnstilling somme steder. Med større kretser ville det også bli bedre klassedeling.

Saken ble straks behandlet av både skolestyre og herreds styre, og det ble valgt byggekommité. Denne hadde møte 29. desember 1899 for å velge formann og for å forberede bygging av ny skole. Pastor Sinding ble valgt til formann. Dette var rask behandling av en sak, raskere enn vanlig, så interessen var nok på topp.

Den 12. februar 1900 hadde tilsynsutvalget møte for å innstille lærer i den ledige lærerposten ved Løken. Denne gangen var det en søker fra bygda blant de 21 søkere. Innstillinga ble slik: Som nr. 1. Jørgen Helgebostad, lærer ved Slattum. I skrivet til skolestyret ble det føyd til at han var oppfordret til å søke. Han ble ikke lenge i kretsen, og neste lærer ble Johannes Helgebostad, som var tilsatt i Gjerdrum. Han søkte om å få ha vikar ut året 1902, og dette ble innvilget.

I 1911 skulle skolebygningen paneles. Arbeidet ble bortsatt til Olaus Knævelsrud og skulle være ferdig til 1. august. Hvis arbeidet ikke var ferdig til den tid, skulle byggmesteren betale en løpende døgnmulkt på 1 kr. pr. dag. Tilsynsutvalget gav 21. september 1914 tillatelse til at fortsettelsesskolen kunne bruke sløydssalen i 3 måneder fra 1. oktober.

Møteboka viser at det også ved denne skolen var en gutt bortsatt av Kristiania vergeråd. Gutten var helt umulig både i og

utenom skolen. Tilsynsutvalget mente at han burde utvises fra folkeskolen. Det står ikke noe om hva skolestyret gjorde med saken. Det var vanlig den tida at Oslo kvittet seg med slike gutter ved at de satte dem bort i forpleining. Da det var ganske god betaling for å ha slike gutter, var det ikke vanskelig å få dem bortsatt. Mange steder måtte de arbeide som voksne og hadde det ikke godt. De var ofte en byrde både for læreren og klassekameratene.

På kretsmøtet 22. januar 1917 ble det vedtatt å sende en henstilling til skolestyret om å få bedre klassedeling. Det gjaldt først og fremst første avdeling, hvor det kunne være 20 til 30 barn. Det kom også framlegg om å innføre karakterbøker. Saken skulle legges fram på neste kretsmøte. Før den tida kom skolestyrets vedtak om at det blir overlatt til tilsynsutvalget å bestemme om karakterbøker skal innføres.

Tilsynsutvalgene ved Finstad og Løken hadde møte 25. oktober 1930 for å foreta innstilling til den ledige lærerstilling ved Finstad og Løken. Som nr. 1 ble innstilt Ragna Helgebostad, som begynte 1.1.1931 og hadde posten til hun sluttet som lærer.

På kretsmøtet 25. februar 1936 var det enighet om å foreslå for skolestyret at det blir innført karakterbøker.

Tilsynsutvalget hadde møte 7. desember 1936 for bl.a. å foreta innstilling til den ledige lærerstillingen. Enstemmig ble innstilt: Nr. 1. Ole Ruud, nr. 2. Lars Ølnes.

Større oppslutning

Det ble etterhvert alminnelig å ha foredrag eller annen underholdning på kretsmøtene, og 6. februar 1932 holdt doktor Bruun

Klassebilde fra Løken skole i 1930-åra.

Løken skole i dag.

foredrag om hygieniske spørsmål. 1. april 1938 var det kretsmøte med bl.a. foredrag av doktor Magelsen om Oslo-frokosten, og det var godt framført.

Den 26. august samme år var det kretsmøte igjen, og nå for å drøfte den nye skoleordning. Skolestyrets formann gjorde greie for den nye skoleloven, og samtidig også for sin plan for ordning av skolen i Holter. Til slutt var det avstemning om sentralisering, og det ble avgitt 17 stemmer for og 1 stemme mot. Det ble også vedtatt å henstille til skolestyret å nedsette en komité til å ta seg av saken.

Det viste seg at framsmøtet til kretsmøtene ble vesentlig bedre når det var foredrag eller annet av interesse. På møtet i tilsynsutvalget 8. april 1939 ble dette drøftet, og det ble bestemt å ha en festlig tilstelning 19. april.

Pastor Skaarud skulle anmodes om å holde foredrag om ordning av skolene i Ullensaker, dessuten skulle lærer Ruud gjøre greie for planen for skolekjøkkenundervisning.

lige steder er reist for en tid siden, hvorhen vites ikke.

Det skal være ca. 2000 par støvler lagret på Holter meieris sal. Salen ligger i 2. etasje, og det er ingen vakt.

5.12.44. Ingen forandringer.

Skolen ble altså tatt i bruk av tyskerne. Heldigvis var det plass for klassene på Brustad, så nå måtte alt fra klasserommene flyttes dit, og undervisningen foregikk der til klasserommene ble ledige igjen.

Noe annet som også virket uheldig for skolen, var at lærer Ole Ruud ble arrestert 20. mars 1942, og sammen med ca. 1000 lærere sendt til Kirkenes på tvangsarbeid. Han kom hjem igjen til jul, men tyskerne aksjon mot lærerne var mislykket. Noe seinere måtte han med familien i all hast flytte til Gresaker, hvor de var til krigen var slutt.

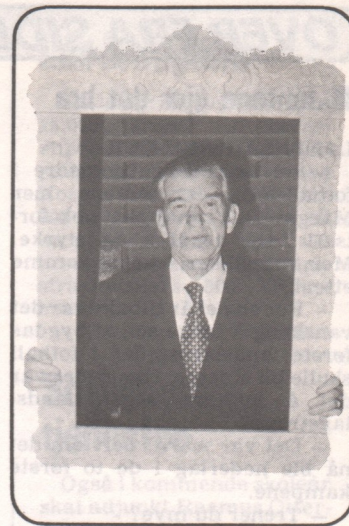
Den 19. mars var det kretsmøte på skolen for å ha valg på nytt tilsynsutvalg. Denne gang var det hverken foredrag eller annen underholdning, og det

trengtes heller ikke, for nå var gleden så stor over at vi kunne velge hvem vi ville ha til å styre skolen og andre institusjoner.

Sammenslåing

Tilsynsutvalget hadde møte 20.12.48 for å behandle en oversendt sak fra skolestyret om at kretsen skulle uttale seg om sammenslåing av Finstad og Løken kretser. Barna ved Finstad skole skulle overføres til Løken skole, på grunn av at Finstad skole skulle bli brukt til framhaldsskole. Tilsynsutvalget besluttet å sammenkalle til kretsmøte 6.1.1949, så kretsen kunne ta stilling til denne viktige sak. Kretsmøtet ble holdt som tilsynsutvalget hadde bestemt. Det var godt framført. Til behandling forelå ovennevnte sak fra skolestyret om obligatorisk framhaldsskole, dessuten at Finstad skolekrets blir slått sammen med Løken skolekrets, og at barna fra Finstad skole blir overført til Løken. Derved blir Finstad skole ledig og kan tas i bruk som framhaldsskole. Samtlige sluttet seg til dette.

På budsjettframlegget for 1949/50 ble det ført opp det som var nødvendig p.g.a. at det ble flere elever. Sløydalen skulle innredes som klasserom. På kretsmøtet 3. januar 1950 ble det bestemt at kretsen skulle kjøpe lydfilmapparat til skolen. Utgiftene til dette skulle dekkes ved innsamling på lister og ved aftenunderholdning. Tilsynsutvalgene ved Løken og Finstad hadde møte sammen på Løken

Lærer Ole Ruud var ved Løken skole fra 1937 til 1971. Her i selvlaget ramme!

skole 9. februar for å ha samtale om skoleskirennnet for Nannestad. Begge tilsynsutvalgene var villige til å være arrangementskomité. Det var enighet om å ha foreldrefest 3. mars med foredrag av skoleinspektør Sødal. Da skolen nå hadde kjøpt filmapparat, ville det også bli vist en lydfilm.

Etter dette så det ut til å bli godt samarbeid mellom kretsene, og dette er av største betydning for alle i en ny krets. Dessverre er det ofte det knirker i samarbeidet ved sammenslåing av kretser, noe vi kjenner til fra forskjellige kanter av landet.

Krigsåra

Mellom 27. juli 1940 og 28. mai 1946 er det ikke ført inn noe i møtkeboka, ikke engang budsjettframlegg. Bakerst i boka ligger det noen skriv fra «skolerådets» formann, bl.a. om at det er formannen som bestemmer i tilsynsutvalget, men de andre plikter å si fra og få det innført i møtkeboka hvis de ikke var enige. Det skulle ikke være avstemning. «Skolerådets» formann sendte beskjed om hvem som var oppnemnt til medlemmer av tilsynsutvalget, dessuten en oppnevning av en «møteleder» til krets- og foreldremøter. Innsendte budsjettframlegg måtte godkjennes av «herredsrådet».

Hjemmestyrkene holdt seg til enhver tid underrettet om de forskjellige tyske forlegninger, og om Løken skole fikk jeg denne rapport: Løken skole, Holter prestegård og meieri, kjøpm. Scheis hus. 15.8.44. 150 mann infanteri, 7-8 lastebiler på Løken skole. Antakelig for å hvile. Feltpostr. 54797 Berlin. 27.9.44. Holter meieris sal i 2. etasje er tatt til lagerrom. Div. bekledningssaker, visstnok hovedsakelig støvler. 12.10.44. Mannskapet på samt-

Skoletaket repareres

Arnt Edseth og Erik Åsheim i takarbeide på Løken skole.

Skiferstein på taket er vel og bra, i alle fall så lenge den er hel. Gangtaket på Løken skole har i det siste året ikke vært så helt bra, og i mangel på en ny skole må en stelle på det som er. Byggmester Åsheim har gjort jobben, der det ble skiftet ut skiferstein, noen råtnete takbord og vindskier, samt lagt nye bølgeplater. Den gamle takrenne ble satt opp igjen, nå med helling den rette veien. Og dermed er det sikkert skolehus lenge her.

G. N.

Interesse for skolen

Møtkeboka for en krets viser bl.a. hvordan interessen for skolen har vært. Hvis framsmøtet til kretsmøtene har vært bra, har det også vært interesse for skolen. Nå står det bare av og til noe om framsmøtet, men iallfall så mye at det forteller at interessen har vært forholdsvis stor. Fra omkring 1930 har det vært foredrag eller annen underholdning, og da har det vært mange på kretsmøtene, også en del kvinner. Før sto det av og til at så og så mange menn eller husfedre var møtt fram.

Etter at skoleloven av 1889 var vedtatt, ser vi at mange saker har vært sendt til tilsynsutvalget for å bli behandlet på kretsmøte, og dette har gjort at interessen har økt og framsmøtet er blitt bedre. Skolen har i disse åra stadig blitt bedre.

Lærere

Den første lærer i Holter som vi har noe sikkert kjennskap til, er kirkesanger Ole Andersen, som gikk av med pensjon i 1850. Da ble seminarist (utdannet ved lærerskole) Edvard Johnsen tilsett som kirkesanger og lærer. Han måtte slutte i 1850 p.g.a.

Jentene gjør det bra

LANDSLAGSSPILLER

— Selvsagt er gutta bedre i fotball enn oss jentene, sier Margot. — Vi mangler nok fortsatt både teknikk og styrke. Men vær sikker, vi skal komme etter!

— For en del år tilbake var det vanskelig å tenke seg at bygdas første landslagsspiller i fotball skulle bli ei jente. Hvorledes var det å innfinne seg i landslagstøya?

— Det var *moro!* Selv om det nå ble nederlag i de to første kampene.

— Trener du mye?

— Jeg begynte å sparke fotball som småjente, men da sammen med gutta. Så var det et opphold til de første damelagene dukket opp på Romerike. Jeg spilte først seks år i Ull/Kisa, så de to siste i Nannestad idrettslag. Jeg trener gjerne litt hver eneste dag med ballen. Ellers har jeg to faste treningsvelder i uka vinterstid og en om sommeren. Men da kommer jo kampene i tillegg.

— Mange mener fortsatt at fotball er noe som hører gutta til. Er du enig i det?

— Hvorfor skulle ikke jentene spille fotball like godt som gutta? sier Margot Ramstad, stor-scorer i Nannestad idrettslag, kretsspiller og angrepsspiss på landslaget.

sjukdom. Etter ham ble Christen Andersen tilsatt. Han arbeidet for fast skole og fikk snudd stemningen, så allerede i 1854 ble Løken skole tatt i bruk. Christen Andersen var lærer ved denne skolen så lenge den var i bruk. I 1900 kjøpte han den gamle skolen og sluttet som lærer.

Etter 1889 har vi nokså godt kjennskap til lærerne, både når de begynte og når de sluttet. Hvis tilsynsutvalgets innstilling av lærere alltid hadde stått i møteboka, hadde det vært lett å finne ut dette, men dessverre er det ikke alltid gjort. Det gjelder særlig de kvinnelige lærere, og det har sikkert sin grunn i at disse ofte var i flere kretser.

Tidligere er nevnt Ole Andersen, sluttet 1850, Christen Andersen 1850 - 1900, Johanne Hagberg 1891 - 97, Dorthea Grani 1897 - 1931, Jørgen Helgebostad 1900 - 02, Johannes Helgebostad 1902 - 37, Ragna Helgebostad 1941 - 69 og Ole Ruud 1937 - 71.

Noen lærere som har vært der i de seinere år, bør nevnes: Sigurd Øygard fra 1950 til han døde i 1959, Øystein Terning 1959 - 65, Hans Schei Hansen fra 1962 og Bjørn Flatjord fra 1965.

Johan Ryddingstad

NORGESREKORDHOLDER

Inger Holters prestasjoner på friidrettsbanen bør være kjent for de fleste. Allerede i 1975 satte hun norsk rekord i kulestøt, da på 14,77 meter. Fra samme år ble hun «fast» deltaker på friidrettslandslaget, og har nå i alt ni landskamper bak seg. I landskampen mot Skotland nå i sommer forbedret hun sin egen rekord til 15,12 meter.

— Du har forlenget plassert deg blant de beste norske friidrettskvinner. Hva er ditt neste mål?

— Det har vært et mål å nå 15 meter, og jeg føler meg ganske stabil på dette nivået nå. Om du snakker om nye mål, så måtte dette være 16 meter. Men dette er så langt fram at jeg foreløpig i alle fall ikke har noen ambisjoner i den retning!

— Når startet du din karriere på idrettsbanen?

— Etter å ha drevet sånn litt i det små, begynte jeg å få større interesse for omlag syv år siden. Jeg begynte da i Nannestad idrettslag, men gikk i 1974 over i BUL, da dette ga meg så mye større og bedre muligheter til utvikling.

— Trener du mye?

— I gjennomsnitt blir det nok både fire og fem ganger ukentlig. Det går da mest i styrketrening, spenst og sprint.

— Ellers jobber du i politiet?

— Ja, jeg er politibetjent i Oslo Politi's ordensavdeling, og trives utmerket med det. Men selv om jeg tilbringer min arbeidstid i Oslo, er jeg fortsatt nannestad-jente, sier en smilende landslags-jente og innehaver av norsk rekord i friidrett, politibetjent Inger Holter!

ROB

Muligheter for Grøavann

Gran og Lunner, så jeg er ganske sikker på at vi i fellesskap skal løse også de siste fasene av de formelle forberedelsene i saken. Men dette er jo en stor og vanskelig sak som krevder grundige forberedelser på alle plan. Vi skal tenke oss godt om og ikke gjøre noe forhastet.

— Hva med hyttene i Grøavassdraget?

— Det er flere hytter som må rives. Gran og Lunner har skjønnet på gang for å få avklart dette forholdet. Nannestad kommune står utenfor disse forhandlingene, så om dette vil jeg intet ha sagt.

— Hvor presserende er egentlig vannproblemet i bygda?

— Slik situasjonen er i øyeblikket har ikke Nannestad noe direkte vannproblem. Men på litt sikt vil problemet melde seg med full tyngde. Utbyggingen av Eltonåsen står for tur, og selv om vi rent midlertidig kan for-

syne dette området med vatn, har vi på lengre sikt ingen tilfredstillende løsning. Det er videre helt klart at vi med flere mindre vannverk i bygda ikke kan imøtekomme myndighetenes krav til vannkvalitet og renseanlegg. Så om situasjonen ikke kan sies å være akutt, må bygdas vannforsyning avklares i nær framtid.

— Når vi nå kan få være med på Gran og Lunnens prosjekt i Grøa, så ser vi det som en god løsning også fordi fylket stiller seg mer positivt med økonomisk stønad i de tilfeller flere kommuner går sammen om en slik sak.

— Hva med grunnvatnet på Romerike?

— Vi vet at Miljøverndepartementet og fylkets utbyggingsavdeling er opptatt av at grunnvannsforkomstene i større grad må forsøkes benyttet, blant annet fordi en her finner bedre vannkvalitet enn i overflatevannet. Når det gjelder grunnvannsforkomstene på Romerike så er disse i første rekke lokalisert til Gardermoen-distriktet. Dermed er dette Ullensakers anliggende. Jeg tror imidlertid at vi ikke skal se bort fra at den framtidige løsning kan ligge i grunnvannsforkomstene. Vi holder alle muligheter åpne.

— Nå tar vi likevel sikte på Grøavann, og i løpet av høsten skal mange spørsmål være avklarete i den forbindelse. Mange muligheter har vært diskutert med hensyn til trasévalg og en etappevis utbygging. Men jeg tror det er klokt å vente med disse planene til de foreligger mer konkret. Vi har engasjert et konsulentfirma til å utarbeide utbyggingsalternativ. Så jeg foreslår at Bygdespeilet kommer tilbake til saken i neste nummer, slutter Per Ramsli.

H. Ø.

Anstrengt budsjett

føring av kommunetilskuddet til folketrygden, er begge faktorer som har forverret den økonomiske situasjonen. Totalt utgjør alle disse årsakene en negativ budsjettbalanse på nær 2,3 millioner kroner.

Renteøkningen som ble innført fra 1. januar i år har ført til en ekstra utgift for kommunen på omlag 350 000 kroner.

Forsørgerstønadene for barn, som fra samme dato ble øket fra 200 til 400 kroner, ble tidligere dekket over statlige budsjetter. Men kommunene er samtidig pålagt å dekke 140 kroner av dette stønads beløpet, hvilket på årsbasis påfører vår kommune en uberegnet utgift på omlag 475 000 kroner. Gjeninnføringen av kommunetilskuddet til folke-

trygden vil for året 1978 gi en ny utgift på omlag 900 000 kroner.

I tillegg til disse beregnelige tall kommer den indirekte virkningen av de statlige vedtak, som fører til mindre skatteinntekter for kommunene. Ved utløpet av mai måned var denne skattesvikten på omlag 630 000 kroner. Det antas imidlertid at denne svikten vil bli redusert innen årets utløp, som ikke minst skyldes de generelle lønnsstillegg i hovedoppgjøret.

— Ingen av de forhold som ligger bak disse tallene var kjent da budsjettet ble vedtatt, sier kontorsjef Nilsen. — Følgelig var det umulig å ta de med i budsjettvurderingene. I budsjettet finnes selvsagt ingen enkeltbeløp som kan dekke mankoen, og det går heller ikke an å gjøre reduksjoner i poster som er knyttet til bestemte avtaleforhold, slike som lønn, trygdeytelser, forsikringer, skoleskys og mere.

— Det viktigste nå er å forsøke å holde igjen budsjettet så langt som mulig inntil en klar oversikt foreligger, sa ordfører Ramsli da saken ble behandlet i kommunestyret. — En slik oversikt vil foreligge når skatteinngangen for sommermånedene er klar. Det kan virke urettferdig når vi går til å sperre 10 prosent av budsjettpostene. Men det er klart at her må det vises samarbeide, sa ordføreren, som på den «positive» siden kunne opplyse at den nye sykelønnsordningen ville kunne gi kommunen en reell inntekt på omlag 350 000 kroner i året.

ROB

HOLKEBYLIA III: 50 000 kroner pr. tomt i opparbeidelse

Formannskapet har godtatt planen for opparbeidelse av byggetrinn III i Holkebylia. Planen omfatter i alt 16 tomter, og de totale kostnadene lyder på 800 000 kroner, hvilket gir en tomtepris på 50 000 kroner. Største kostnad blir opparbeidelse av 340 meter veg, som vil koste 510 000 kroner. Vann, stikkledninger og kloakkgrøfter vil komme på 210 000 kroner, rør og legging 35 000 kroner, asfaltering 40 000 kroner, vegbelysning 20 000 kroner og diverse 10 000 kroner. 25 000 kroner forutsettes refundert fra vannverket.

ROB

Gardskjokkenet - slik det var en gang

Det var et fint tiltak som ble gjort på garden Vollaug i sommer, da bryggerhuset på stedet ble satt i drift igjen for noen dager. Margit Vollaug forteller at det var sju interesserte som hadde fått til dette, med god hjelp fra naboer. Her var tia rullet et halvt århundre tilbake, og blant annet var den store bakerovnen i bryggerhuset satt i drift. I ovnen var det plass til 20 brød samtidig. Men Ruth Westby, som denne dagen sto for baksten, kunne fortelle at det nå bare var sju grislede brød i ovnen.

Alle bygdas femteklassinger var over to dager innbudt til å besøke det gamle bryggerhuset i virksomhet. Mange av elevene fikk prøve seg på smørkjerna. Visse vanskeligheter kunne noteres i teknikken, men det ble smør som smakte utmerket sammen med nystekt flatbrød. Alle fikk også servert nykokt rømmegraut, som de fleste likte godt.

På det store bordet fant en også den gamle velkjente vassgrauten. Den var kokt av fint byggmjøl og vatn, og ble kanskje ikke fullt så populær som mange av de andre rettene. Et

Her smakes det på flatbrød, rømmegraut og nykjernet smør.

Ruth Westby legger ferdigkjevlet leiv på takka. Her skal det bli flatbrød.

Ruth Håkenåsen demonstrerer karding av ull.

Ingeborg Østby lager tråd av den kardedde ulla.

stort fat med rømme og rømmekjørelst også på bordet.

Ute i hagen fikk elevene se hvorledes mangletreet skulle brukes, og det ble raskt konstatert at det var skikkelig trim å rulle klær på denne måten. Karding av ull var noe av det som var vanskeligst å få til, likeledes spinning på rokken, som i seg selv er en kunst. Enkelte av elevene fikk prøve seg, men enten hadde tråden lett for å ryke, eller så stoppet selve rokkehjulet.

En lærerik dag ble det i alle fall for elevene og alle andre interesserte å få se så mange av de gamle husets redskaper i bruk i det miljø det hørte hjemme. Kommunen støttet til-

taket i form av kulturmidler. Hele opplegget ble filmet av en sambygding, for senere å kunne vises for andre. Også flere av bygdas folk burde gis anledning til å se et tilsvarende opplegg ved en senere anledning, og vi håper at de energiske damene kan gjenta det hele en senere gang.

G.N.

Personellplan

Formannskapet har bedt administrasjonsutvalget om snarest mulig å ta personellplanen av 1976 opp til ny vurdering. Etter forutsetningene skulle denne planen gjelde for to år.

Lærerstipend

Skolestyret har delt ut 12.500 kroner i lærerstipend. Søkere i spesialpedagogi og som elever ved Norges Idrettshøyskole får 900 kroner hver. Søkere til kroppsøvingkurs får 400 kroner og søkere til administrasjonskurs 500 kroner hver.

ROB

Sosiallærer-tjenesten

Også i kommende skoleår skal adjunkt Rasmus Otterdal og lærer Ole J. Rangnes fungere som lærere tillagt sosialpedagogiske oppgaver i ungdomsskolen. Otterdal skal her dekke de sosialpedagogiske oppgaver med tilknytning til enkeltelever med spesielle sosiale problemer. Rangnes skal dekke forebyggende oppgaver i tilknytning til klubbvirksomheten i fritidsklubben «Kjeller'n».

ROB

Større valgfrihet for lærebøker i skolen

Skolestyret har besluttet at så langt det er ønskelig og praktisk mulig bør valg av lærebøker i skolen bli koordinert. Dette skal først og fremst gjelde lærebøker i fagene norsk, matematikk og engelsk. Det er samarbeidsutvalgene som overfor skolestyret foreslår lærebøker for den enkelte skole, etter anbefaling fra lærerrådet. Hvert forslag om valg av lærebøker skal forelegges skolerådet for uttalelse før skolestyret behandler saken om godkjenning. Lærebøker som velges skal være godkjent av Kirke- og undervisningsdepartementet.

Ved valg av lærebøker er det nå mange som er meningsberettiget. Det kan være lærerne, elevene, foreldrene, lærerrådet, samarbeidsutvalget, skolerådet og skolestyret. Grunnskoleloven har ikke lagt avgjørelsesmyndigheten til noen bestemt instans, men det blir overlatt til de respektive skolestyrer å trekke opp retningslinjer for den praksis som skal følges i kommunen. Hovedhensikten er at den enkelte skole skal gis større frihet til valg av lærebøker innenfor rammen som lov og forskrifter angir.

ROB

NÅR DU HAR NOE SOM SKAL FRAKTES:

Transportformidlingssentralen — lite kjent, men viktig institusjon

En nyttig bygdeinstitusjon behøver nødvendigvis ikke være godt kjent blant folk flest. Dette er tilfellet for Transportformidlingssentralen, som faktisk har eksistert fra krigens dager. Men sentralen ligger geografisk sett meget sentralt til i bygda, nemlig i Nannestad Innkjøpslags lokaler i det gamle Nannestad meieri. Folk som fra tid til annen har noe som skal transporteres, vil oppdage at dette skjer på en smidig og rask måte ved henvendelse til Transportformidlingssentralen.

En liten redegjørelse for hva Transportformidlingssentralen for Nannestad er, kan komme godt med. Organisasjonsmessig er sentralen en selvstendig avdeling under Transportformidlingssentralen for Romerike, som ligger på Kjeller.

30-32 lastebileiere med omtrent det samme antall lastebiler er tilsluttet den lokale Transportformidlingssentralen. Tett opptil 100 prosent av Nannestads lastebileiere med bevilling er tilsluttet. Som det går fram av navnet, skal en transportformidlingssentral formidle og fordele de transportoppdrag som kommer inn, på de forskjellige lastebileiere. Dette forhindrer imidlertid ikke at den enkelte lastebileier kan ta oppdrag uten at disse er formidlet gjennom Transportformidlingssentralen.

Dette blir da også i stor utstrekning gjort. Et betydelig an-

tall av medlemmene har fast tømmerkjøring, mens andre kjører mer eller mindre fast for Vegvesenet og kommunen. Lastebileierne kan også ta enkeltoppdrag uten at disse går gjennom sentralen.

Den mangeårige formannen i Transportformidlingssentralen for Nannestad, Hilmar Døhlen, sier dette om hovedhensikten med sentralen: — Lastebileierne kunne nok ha klart seg bra uten Transportformidlingssentralen. Men vi anser dette som et meget godt tilbud overfor bygdas næringsliv og innbyggere. For folk som har ett eller annet som skal transporteres, er det greiere å henvende seg til en slik sentral, enn å måtte lete opp den enkelte lastebileier. Jeg tror at mange forsøker å gjøre avtaler direkte med lastebileierne for å få billigere transport. Dette er imidlertid en misforståelse. Transporten koster nøyaktig like mye når man går direkte til en lastebileier som når man går til Transportformidlingssentralen. Det er nemlig vi lastebileiere selv som betaler det det koster å drive sentralen.

Det har imidlertid ikke alltid vært slik. Opprinnelig måtte oppdragsgiverne av transportprisen betale en «avgift» på fem prosent som gikk til driften av sentralen. Dette opphørte imidlertid for en god del år siden.

Ordningen med Transportformidlingssentralen kom i stand

Transportformidlingssentralen holder til i lokaler som leies av Nannestad Innkjøpslag, og har også samme telefonnummer som Innkjøpslaget. Her har det meste av styret satt hverandre stevne på plassen utenfor. På bildet ses foruten sentralens bestyrer Arne Kjonstad, lastebileierene Hilmar Døhlen (formann i styret), Johan Jahr, Kåre M. Ruud og Rolf Fjellberg. Sistemann i styret, Arne Erpestad, var ikke til stede da bildet ble tatt.

under første del av krigen. De myndigheter som den gangen styrte, påbød nemlig lastebileierne å slutte seg sammen i formidlingssentraler. Denne organisasjonsplikten sto imidlertid ved lag også etterat krigen var slutt, faktisk helt frem til begynnelsen av 60-tallet. Siden har spørsmålet om sammenslutning i formidlingssentraler vært en frivillig sak. Dette har ført til at man enkelte steder ikke har transportformidlingssentraler, mens man i andre bygder, som Nannestad, har valgt å fortsette dette samarbeidet.

Et par år etter krigen hadde Transportformidlingssentralen for Nannestad mellom 20 og 25 medlemmer. De siste årene har medlemstallet ligget på rundt 30. Det har altså vært stabile forhold uten særlig bevegelse i medlemsmassen. Medlemmene i sentralen har samtlige «løyve for godstransport utenfor rute», for å holde seg til den departementale språkbruk. Dette innebærer at ingen av medlemmene kjører noen form for godsroute. Noe annet disse lastebileierne heller ikke stiller med, er mjølkekjøring. Men bortsett fra dette, kan sentralens medlemmer ta på seg nær sagt all slags transport.

I forhold til sentralens størrelse, er tømmerkjøringen forholdsvis dominerende. Men det finnes hos medlemmene tippvogner, planvogner, biler og tilhengere som egner seg for stykkogods, partilast og flyttegods, foruten også tankvogner. Bortsett fra en liten andel langtransport og tømmerkjøring over noe lengre strekninger, er det i alt overveiende lokal kjøring det er snakk om.

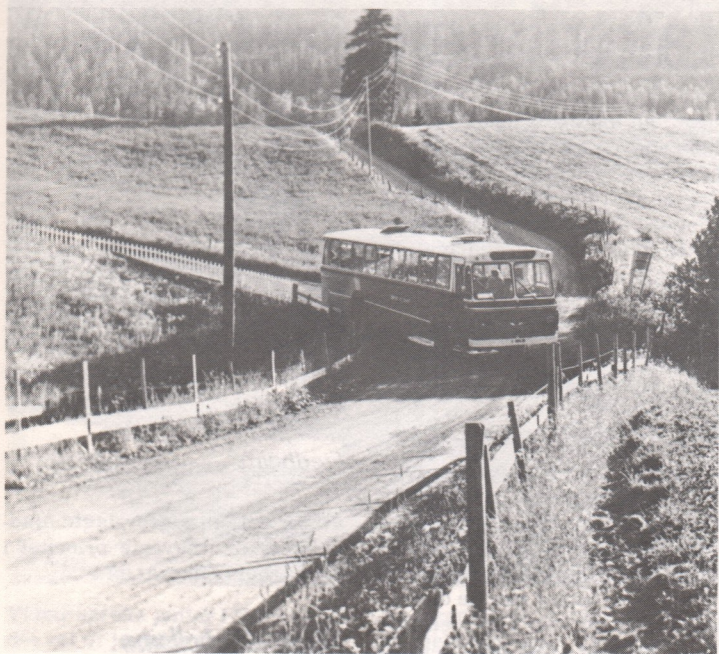
Transportformidlingssentralen er ikke bare en formidler av kjøreoppdrag, men den er også en god kjelp for medlemmene i saker overfor myndighetene. Sentralen er for eksempel behjelpelig med utfylling av søknadsskjemaer, og sentralen har også myndighet til å anbefale godkjenning av søknader. En viktig funksjon i så måte er at sentralen vil få seg forelagt av samferdselsmyndighetene søknader fra nye utøvere som ønsker å etablere seg i bransjen. I slike tilfeller vurderer Transportformidlingssentralen om det er plass for nye utøvere. Enten sentralen går sterkt inn for en søknad eller anbefaler avslag i de tilfeller man regner med at behovet er dekket fra tidligere,

Bestyrer av Transportformidlingssentralen, Arne Kjonstad (til venstre) og sentralens formann, Hilmar Døhlen, i samtale om viktige spørsmål som angår det daglige arbeidet.

Flaskehals i trafikken

3,2 millioner i overskudd på 77-regnskapet

Noen flaskehals er det fortsatt i trafikken. Her kommer en av bussene til Romerike Busstrafikk og krongler seg fram gjennom Økrisgarden.

KSB

Kommunes regnskap for 1977 er godkjent av kommunestyret. Hovedtallene viser at årets regnskapsmessige overskudd utgjorde 3 264 000 kroner, etter at låneavdrag er dekket med vel to millioner kroner. Overskuddet skyldes merinntekter og besparelser på samtlige hovedposter, der 2,4 millioner kroner i merinntekt på skatter utgjorde den største posten. Revisor henleder forøvrig oppmerksomheten mot diverse overskridelser som er fordelt over en rekke kapitler. Totalt utgjorde dette vel to millioner kroner, et beløp som ble dekket ved besparelser og merinntekter på andre poster.

Til nybygg og anlegg er i alt utgiftsført 4 143 000 kroner, hvorav 2 345 000 kroner er dekket ved lån. 1 387 000 kroner er tatt av kapitalfondet, mens resten er dekket ved driftsinntekter. Til finansiering av Preståsen skole

henleder revisor oppmerksomheten mot at denne ikke er fullført.

Kinodriften viser et underskudd på vel 50.000 kroner, hvilket er noe mindre enn de foregående år. I 1977 var det 12 985 besøkende på de kommunale kinene i bygda, mot 15 115 i det foregående år.

Samlet kommunal lånegjeld utgjør nå vel 22 millioner kroner. Avdragene i 1977 lød på 2 756 000 kroner. Nye lån er opp tatt for 3 483 000 kroner. Kommunens samlede garantiansvar utgjorde vel tre millioner kroner.

ROB

legger samferdselsmyndighetene som oftest stor vekt på dette.

Transportformidlingsentralen for Nannestad er blant de største avdelingene på Romerike. — Dette skaper visse forpliktelser, sier Arne Kjønstad, som er bestyrer av sentralen. — Vi føler oss forpliktet til å ta de oppdrag som kommer, uansett om det er god eller dårlig kjøring det dreier seg om.

Det har vært meget stabile forhold innen Transportformidlingsentralen. Sentralens første formann var Olaf Døhlen, som satt fra opprettelsen under krigen og fram til 1954. Etter han overtok Hilmar Døhlen som formann, og dette vervet har han fortsatt. Han har altså 25-årsjubileum som formann neste år, og i tillegg til dette, har han vært med i sentralen helt siden starten.

Den som til daglig ivaretar sentralens interesser, er bestyreren. Første bestyrer var Martin Slemdal, som hadde denne stillingen fram til 1970. Da overtok nåværende bestyrer Arne Kjønstad.

Styret i Transportformidlingsentralen for Nannestad består av foruten formannen Hilmar Døhlen og bestyrer Arne Kjønstad, Johan Jahr, Kåre M. Ruud, Rolf Fjellberg og Arne Erpestad.

HK

Ny «Byveg» for Bjørksokningene?

Vegen fra Bjerke kirke over Kringlerdalen og Åsvegen sydover, som tidligere langt fra hadde en tilfredsstillende standard, er med de senere omlegginger og forbedringer blitt en riktig behagelig og fin veg. De verste svingene er rettet ut, og selve banedekket er asfaltert.

Flere trafikanter med privatbiler fra Maura til Oslo eller Skedsmo påstår nå at det skal være snarest byvegen å stikke over Kringlerdalen og følge Åsvegen sydover. At dette er et alternativ til tverrforbindelsene over Hobledalen eller Løken er i alle fall sikkert.

ROB

Leiebiler

Kommuneingeniøren ble på forsommeren gitt fullmakt til å leie tre passende leiebiler for transport i tjenesteoppdrag for ingeniøretaten. Dette som en følge av at medlemmene av den lokale NITO-gruppe har nektet å benytte sine private kjøretøy i tjenestekjøring inntil de framsatte krav om bedre godtgjøringer for sine biler er innfridd.

Trafikkplanlegging

Som styringsgruppe for planarbeidene etter Vegplan II er valgt kommunens generalplanutvalg. Det er Vegdirektoratet som har tatt opp spørsmålet om det kan være tettsteder som tidligere ikke er kommet med i dette arbeidet, men som likevel bør få en slik planlegging.

ROB

- Alkoholisme må aksepteres som sykdom, sier Kontaktringen

Det var i februar i -76 at to tørrlagte alkoholikere i bygda tok initiativ til en «Kontaktring», — et forum av og for tørrlagte alkoholikere. Kontaktringens primære oppgave er å hjelpe alkoholikere til å klarlegge og å overvinne sitt forhold til alkohol. Dette på egen, frivillig basis. Ringen er en selvstendig og uavhengig organisasjon som går på tvers av religiøse og politiske interesser, og står i et fritt forhold til myndigheter og andre edringsorganisasjoner/institusjoner. Det eneste som kreves for å bli med i Ringen er et oppriktig ønske om å bli edru. For å få verv i Ringen må en imidlertid ha vært tørrlagt i minst tre måneder.

— Hvordan arbeider Ringen, og hva har den utrettet på disse to årene? Vi retter spørsmålene til en av initiativtakerne, og Ringens entusiastiske leder Kåre Fredheim.

«Tenk om vi en kun reddet»

— Vi søker på et medmenneskelig plan kontakt med folk som må og vil ha hjelp til å komme bort fra alkoholen. Den hjelp vi kan tilby ligger i den moralske støtte vi kan gi hverandre og i kameratskapet i Ringen. Når det gjelder arbeidet utad, så er kontakt et viktig stikkord. Vi prøver å være et kontaktledd mellom vedkommende og hjemmet, eller mellom hjemmet og kurstedet. Hva vi har utrettet på disse to årene er egentlig vanskelig å legge på bordet. Vi er nå gjennomsnittlig 10 aktive i Ringen, og det er godt å se at det har gått bra med oss hittil i hvert fall. I en av våre sanger står det: «Tenk om vi én kunne reddet bare, slik vi ble reddet du og jeg». Som kjent er det dessverre slik at «en gang alkoholiker, alltid alkoholiker», og under denne dystre kjensgjerning tar vi dag for dag. Vi vet hvilken situasjon vi er i og at tilbakefallet kan komme når som helst. — Måtte det bare ikke gå slik!

Alkoholikerens problem

— Hvordan ser så alkoholikeren på sitt eget problem?

— Det blir gjerne slik at alkoholikeren selv pakker seg inn i et selvbedrag — en løgn — ved å gjøre de sekundære problemene til de vesentligste. Drikkingen kommer av at han har proble-

mer med et eller annet, for eksempel økonomiske eller familære. Sannheten er naturligvis den at det er på grunn av drikkinga han har problemer. Han fortrenger sitt egentlige problem ved å holde fram andre istedet. Eksempelvis kan vi høre at «bare jeg kommer over denne økonomiske kneika så skal det gå bra. Da skal det være slutt». Som oftest er det slik at det økonomiske uføre er en følge av drikkinga, altså bedriver han et gigantisk selvbedrag for å unngå å se sannheten i øynene. Og det skal vi forstå, for det er ingen hyggelig opplevelse å stå ansikt til ansikt med denne kjensgjerning. Derfor er dette selvbedraget, eller denne flukten, alkoholikerens største terskel. Overvinner den innsner en ganske naturlig sin egen situasjon, og dermed er største bøygen tatt i mange tilfeller. Det neste er å erkjenne sin maktesløshet. Det er hardt. Men det er som kjent like mange måter å være alkoholiker på som det er dråper på flaske, så nyansene er mangfoldige i dette bilde.

— Hva er særlig vanskelig i arbeidet med å få alkoholikeren frisk igjen?

— Her kommer vi igjen tilbake til denne terskelen. Å få vedkommende til å innse at han er maktesløs overfor alkohol er selve bøygen. At han innser dette er helt avgjørende for hva vi kan gjøre. Derfor må vi ha aksept fra vedkommende på at han er syk. Deretter må vi følge opp med kameratskap, støtte og fellesskap for hverandre. Her har Ringen sin misjon. Det er videre et poeng at i Kontaktringen er det ingen «behandlere» og ingen som blir «behandlet». Der møtes alle på likefot, og der er vi alle i samme båt.

Alkoholisme og fordommer

— Det knytter seg mange fordommer til dette med alkoholisme. Blant folk flest er det ofte vanskelig å få aksept på at en alkoholiker er et sykt menneske. Arbeidsgiverne er ikke sjelden svært skeptiske til en som har hatt problemer med alkoholen, og en må være forberedt på skuffelser fra venner og kjente. Sikker har mange møtt den kalde skulder, og vegen tilbake har vært rask. I dette forholdet kommer opplysning og informasjon inn. Det må tas sikte på å få

fram en holdningsendring hos folk, slik at vi kan snakke om og behandle alkoholisme åpent som vi gjør det med annen sykdom. I Ringens arbeid utad tar vi sikte på en slik holdningsendring, og vi har i det aller siste sett det gledelige at flere skoler har åpnet dørene for informasjon om forholdene omkring alkoholisme.

Det praktiske arbeid

— Hvordan er arbeidet lagt opp?

— Vi har kontaktelefon på Nannestad Sparebank, og møter hver mandag mellom kl. 1900 og 2100. Her vil jeg understreke at vi arbeider under største diskresjon, så ingen skal være redd for å ta kontakt med oss. Jeg vil oppfordre alle som har en anelse om vanskeligheter med alkoholen til å ta bestemmelsen om å bryte over tvert og komme. De vil oppleve et fellesskap og en støtte som jeg for min del aldri ville trodd fantes.

— Ellers vil jeg ikke si at vi har spesielle vanskeligheter med Ringens drift. Vi er ganske få, og vi er nye i dette arbeidet. Men blir oppgavene mange i blant, så tar vi det som en utfordring. Og mange oppgaver og noe å ta seg til er viktig.

— Hvordan er det med økonomien?

— Det gledelige er at bevilgningene har økt hele 300% siden vi startet. Dette må da være et tegn på at Ringens arbeid aksepteres i bygda. Ellers tar vi sikte på å være selvfinansierende hva selve driften av Ringen angår. Formell faglig hjelp er såvidt kostbart at vi rimeligvis ikke kan greie slikt. Det er heller ikke Ringens primære oppgave.

— Nære planer?

— Vi har søknad inne i kommunen med spørsmål om mulighet for å få et avrusningssted i distriktet. Når jeg her sier avrusningssted, så er det ikke snakk om fyllerrest. Men et sted der den syke kan være til det er skaffet plass på kursted.

Det har også vist seg at flere har vendt tilbake til normal tilvarelse etter 3-5 uker ved et forkursted. Vi ser det som ganske avgjørende for det arbeid Ringen kan utrette at vi får et avrusningssted i distriktet.

Av andre planer kan nevnes at vi er på jakt etter et kontaktkontor, — et sted med telefon og mulighet for småmøter. Stedet som

— Det knytter seg mange fordommer til alkoholismen, sier gruppeleder Kåre Fredheim.

vil bli betjent av tørrlagte alkoholikere har høyeste prioritet i vårt arbeid akkurat nå.

Skjult alkoholisme

— Har dere noen formening om alkoholproblemet i bygda?

— Nei, dette tør jeg ikke uttale meg om. Det er sikkert ikke verre her enn i bygder flest. Men det er nok realistisk å regne med at vi har en del skjult alkoholisme også her i bygda.

— Statistikken viser at skjult alkoholisme er utbredt blant kvinner. Noe av dette henger sikkert sammen med at det tradisjonelt har vært verre for kvinnene å stå fram og «avsløre» seg. Det er som nevnt mye fordommer ute og går blant folk omkring alkoholisme, og særlig har alkoholisme blant kvinner vært lite akseptert. Så at de har bært sin «last» i dølgsmål er ganske naturlig. Heldigvis ser vi nå en endring her.

«— slik vi ble reddet du og jeg».

Men for både kvinner og menn er det vanskelig å komme ut av uføret ved bare egen vilje. Det er helt alminnelig at det må hjelp utenfra til, og her er det slik at ingen hjelper bedre enn den som selv har hatt problemet. Og det er på dette grunnlag Ringen arbeider. Den tørrlagte alkoholiker må aldri glemme hvor han var, — og aldri mer en dråpe! Her kommer kameratskapet og den moralske støtte inn.

«Det blå lyset»

— Når lyser det blått for den som gjerne vil ta seg en dram?

— Dette er svært individuelt. For mange er det fare på ferde

«Sveisen lastebilsjåfør»

Vi har spreke jenter i Nannestad det vet vi jo. Men at de er så tøffe at de tar førerkort og kjører

når en begynner å «reparere». Fagfolk mener at når en drikker så mye og så ofte at det går ut over noe, så brenner det blå lyset. Selv tror jeg at lyset brenner adskillig tidligere for de fleste, og jo yngre en er jo større er faren. Vanligvis går det fra 5-7 år, fra en begynner å drikke til alkoholisten trer fram. Når alkoholisten stadig blir yngre og yngre, så er dette et uhyggelig tegn i tiden.

— Vi vet at Ringen ikke er noe alfa-omega. Derfor har vi det beste øye til andre edruskapsorganisasjoner. Vi vet bare at Ringens organisasjonsform og idé tiltaler en del, så vårt håp er at vi sammen med stadig flere kan syng — «slik vi ble reddet du og jeg», slutter den entusiastiske og erfaringsrike Kåre Fredheim. Erfaringer han selv ikke ser noen grunn til å legge skjul på.

HØ.

62 500 kroner til idrettsdrift

Til drift og vedlikehold av idrettsanlegg er bevilget i alt 62.500 kroner. Holter idrettsforening får herav 13.650 kroner, Åsen idrettslag får 8.200 kroner, Nannestad idrettslag 20.200 kroner, Bjerke idrettslag 13.650 kroner og Skogen idrettslag 6.800 kroner. **ROB**

sin egen store lastebil hører vel til sjeldenhetene. Vi måtte titte både en og to ganger her i vår da denne store lastebilen kjørte forbi med gruslass hele dagen. Så viste det seg altså at sjåføren var Astrid Bjerkestuen. Hun hoppet ut og lot seg forevige da vi stoppet henne på en av turene. Dette var ikke noe å snakke om, for kjøre bil kan jo alle! Men vi synes nå at det er forskjell på biler og last. I høst kjørte hun store lass korn til siloene i distriktet. Det blir ikke få tonn på en slik bil med tilhenger.

KSB.

35 000 kroner til frivillige ungdomsarbeide

Årets tilskudd til frivillig ungdomsarbeide utgjør 35 000 kroner. Dette beløpet er fordelt således:

2. Nannestad speidergrupper kr. 4.500,-. Nannestad I Sp.gr. kr. 4.630,-. Holter 4H kr. 1.800,-. Fjellrosa 4H kr. 500,-. Krisla 4H kr. 1.900,-. Holter Framlag kr. 3.300,-.

Nannestad Bygdeungdomslag kr. 7.900,-. Nannestad AUF kr. 2.500,-. Betel Misjonslag kr. 400,-. Evangeliehuset Barnesamling kr. 600,-. Klippen Indremisjon kr. 1.500,-. Frelsesarmeen kr. 800,-. Betel Søndagsskole kr. 500,-.

Holter kirke søndagsskole kr. 600,-. Skogtungen/Skogtun søndagsskole kr. 500,-. Stensgård menighetsråd kr. 400,-. Nannestad menighetsråd kr. 1.000,-. Betania kr. 1.300,-. Moreppen indremisjon kr. 400,-.

Vår i Sandsnesseter

Skillingsvisen var populært og godt stoff for en del år tilbake. Visene handlet om så mangt, — fra beskrivelse av vakre steder til sorgfulte tildragelser, gjerne kombinert med en dramatisk og ulykkelig kjærlighet. «Vår i Sandsnesseter» er en ekte og typ-

isk skillingsvisen, en sådan som med tidens stil godt beskriver stedet og folket slik det var. Hvem som har diktet visen er ukjent, men den ble til i året 1919. Bygdespeilet fikk visen utlånt av Knut Tangen fra Sandsnesseter. **ROB**

*Ved Hurdalsjøen blandt skog og blommer
der er det fagert naar vaaren kommer.
Da gjøken galer i høiden topp
og solen brender hver sneflekk bort.*

*Da blir det liv i hver liten hytte
der skal saa meget derpaa sig flytte.
Og trafikk blir det ved Rustad Bruk
thi flaater skal da med mandskap ut.*

*Herr Wergeland ned til bryggen kommer,
hans ønske er vel en gunstig sommer.
Saa tømmerstokken fikk vind og bløst
og dermed hurtig til Rudsengs korps.*

*De gyldne stråler som solen sender
henover Hurdalens vakre enger
gjør til at bygden blir gild og fin.
Velkommen er du vår sol som skinn.*

*I disse bakker og dype daler
her har vi slit i så mange dager.
Og våre fedre de stod en tønn,
men her er gådt vi vil stri for børn.*

*For hver en morgen du ut skal drage
her møtes du av en herlig skare.
Av svalekvadder og lerkesang
det klinger bedre enn annen klang.*

*For Rustads ungdom og Sandsnesseter er vaaren kommet
nu blir det saker, nu skal gå dansen i lystig takt,
på Toreshimet den lange natt.*

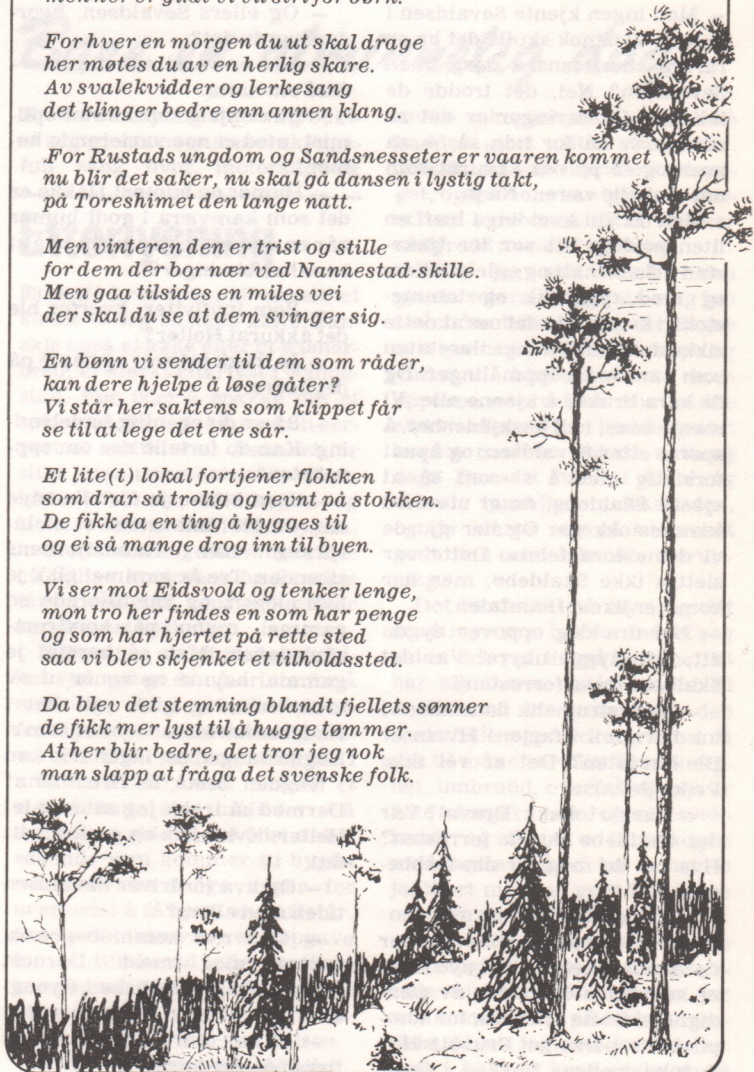
*Men vinteren den er trist og stille
for dem der bor nær ved Nannestad-skille.
Men gaa tilsides en miles vei
der skal du se at dem svinger sig.*

*En bønn vi sender til dem som råder,
kan dere hjelpe å løse gåter?
Vi står her saktens som klippet får
se til at lege det ene sår.*

*Et lite (t) lokal fortjener flokken
som drar så trolig og jevnt på stokken.
De fikk da en ting å hygges til
og ei så mange drog inn til byen.*

*Vi ser mot Eidsvold og tenker lenge,
mon tro her findes en som har penge
og som har hjertet på rette sted
saa vi blev skjenket et tilholdssted.*

*Da blev det stemning blandt fjellets sønner
de fikk mer lyst til å hugge tømmer.
At her blir bedre, det tror jeg nok
man slapp at fråga det svenske folk.*

Sevaldsen - hvem er nå det?

Vår tvangssendte intervjuer den berømte hølsøkning

En av Bygdespeilets flittigste bidragsytere under vignetten «Lokal Debatt» har i lengre tid vært Holters Peder Sevaldsen. Vi har forstått det slik, etter hans utallige innlegg, at han er engasjert i en rekke mellommenneskelige forhold, som det visstnok heter, og at han slettes ikke legger fingrene imellom når han slår til her i spaltene. Men bortsett fra dette er det lite vi vet om Sevaldsen, annet enn at han innimellom har alvorlig trøbbel med kvinnfolka.

Vi har spurt oss selv, og sikkert mange med oss, hvem denne meningssterke Sevaldsen egentlig er? Hva lever han av, og hva tror han på, der han triller syklen sin etter vegene i Holter?

Nå krever Bygdespeilets millioner lesere svar på disse spørsmålene. Vi har lenge kjent presset, og kan ikke i det uendelige skyve en presentasjon, eller kanskje det blir en konfrontasjon, foran oss. Av Sevaldsens tidligere brev har vi forstått det slik at en eventuell konfrontasjon kunne komme til å koste både klær og inventar, så vi hadde på forhånd varslet lensmannskontoret som advarte oss på det sterkeste.

— Men ingen kjente Sevaldsen i Holter. Visstnok skulle det bo en raring «borti snara der», men Sevaldsen? Nei, det trodde de ikke. — Og raringer er det så mange av nå for tida så, — sa noen og så på oss akkurat som om vi skulle være... Nå ja.

Men da vi i kveldinga traff en liten pusling litt sør for Ukkestad i sluskehatt og epleknikers og med ryggsekk og tommestokk i handa, slo det oss at dette sikkert var en fra ingeniøretaten som var ute på oppmålinger. Og de kara bruker å kjenne alle. Vi mente bare, i all beskjedenhet, å spørre etter Sevaldsen, og åpnet forsiktig med å si som så at «jasså Skaldebø, du er ute med tommestokken». Og her gjorde vi det «stora felet». Dette var slettes ikke Skaldebø, men her kommer likevel samtalen:

— Nei dra deg oppover bygda att, ditt stygge uhyre! Var det Skaldebø du sa forresten?

— Ikke strup slik da mann, vi tok bare feil i farten! Hvem er De forresten? Det er vel ikke Peder Sev.....?

— Har du tobakk, Bruvøl? Var det Skaldebø du sa forresten? Hva tar du meg for din slabbedask?

— Vi bare trodde...

— Bare trodde? Her gjelder det grensa mellom den nye Holter kommune og resten av elendigheta. Dette er en sak for komplimerte personer Bruvøl! Har du tobakk eller...?

— Og ellers Sevaldsen, hvordan har du det?

— Det er verst om dagen, — åsså om natta.

— Du er kjent som en stor optimist, med et noe varierende humør?

— Humør og humør! Håkke er det som kan være i godt humør når en er nødt tel å omgås så å si bare hølsøkninger?

— Som innflytter, hvorfor ble det akkurat Holter?

— Je trakk østover og håpte på det bedre.

— Så er du egentlig hadelending. Kan du fortelle noe om oppveksten?

— Den kunne je fortelle mye om. Je ble født under et steinsprang nær Randsfjordens strender. Tre år gammel gikk je bak ploegen, og var allerede en gammel mann på konfirmasjonsdagen. Men så børstet je gammel høymo og agner ut av vømmer'n, og gikk rett inn i Hadelandstrioen. — Men som'n Engnestangen sa, ingen trio kan i lengden bestå ta fire mann! Dermed så trakk jeg østover tel Hølter. Kvinnfolk og greier, veit du!

— Og hva fordriver Sevaldsen tiden med ellers?

— Den nye kommunegrensa opptar meg mest. Dernest kvinnfolk og laksefiske i Øyungen.

— Vi har aldri hørt om laksefiske på våre kanter?

— Finns itte anna fisk heller, så en kan like gjerne prøve laksefiske!

— I Bygdespeilets spalter er det enkelte sjeler som tror at Peder Sevaldsen er en figur i avisens faglige rettleders fantasi?

— Bland itte hverken Bruvøl eller Ramslin inn i dettane. Det ville jeg ta som en sjikkane mot min egen person! Je er som sagt fra Hølter, har eget hus og kjerring ansatt i kommunen. Når jeg itte er opptatt med lokalpolitiske spørsmål arber je i hovedstaden med personalforvaltning og opplæring. Kjører vekselvis RBT og underbitt svenske.

— Vi har en mistanke om at Sevaldsen i det daglige liv har et annet navn?

— Noen kaller meg H. Ø., men det speller forsåvidt ingen rolle. Å blir det ta den tobakken je skulle få, sier Sevaldsen, som med fiffig bruk av tommestokken gjør det klart at det ligger alvor bak forespørselen.

— Hils Ramslin å si at nå må'n svinge ordførerklubba litt som er når grenseforhandlingene skal behandles ta dom folkevalgte! Her krever vi et enstemmig kommunestyre, sier mannen i sluskehatt og epleknikers, og fortsetter der han slapp oss!

H.Ø./ROB

En idé også for våre korps?

Vi har et utmerket janitsjarkorps, og vi har flere gode skolekorps og andre korps. Det blir stadig vist at disse korpsene gjør sine saker bra, og de er til uvurderlig betydning for musikklivet og musikkunderholdningen i bygda. Over alt er de med på å sette farge på og liv over forskjellige arrangementer, noe som det blir satt stor pris på.

Men dersom de samme korpsene, gjerne sammen med tilsvarende korps i kretsen for øvrig, arrangerer konserter eller andre underholdningstiltak, er det vanskelig å få samlet et stort publikum. Dette skyldes ikke musikernes og korpsenes kvalitet, — den er fullt på høyde. At publikum ikke viser den helt store interessen er ganske sikkert heller å finne i korpsenes programvalg og kanskje også manglende innslag for å trekke

sitt publikum. Faren ved konsertene, slik de nå blir arrangert, er at det blir opptredener av musikere og for musikere, hvor den kritiske vekten legges på den skolemessige kvaliteten over utøvere, dirigent og korpsset som helhet. Så blir det til at programmene skal presenteres ut fra sin vanskelighetsgrad, — og dermed ofte for publikum lite variert og endog kjedelig. Det er blitt sagt, og sikkert med mye urett, at har en ikke-korpsmusiker hørt en korpskonsert, så blir eventuelle senere konserter stort sett en repetisjon!

Hva kan så gjøres?

Jo, lag konserter med henblikk på publikum! Prøv å sprite opp repertoarene. Lag gjerne litt ablegøyer, og framfor alt, lag variasjoner! En konsert med janitsjarkorpsset sammen med korforeningen, som ble

Larvik Ungdoms Musikkorps ga et klart eksempel på at avstanden mellom korps og storband kan gjøres liten.

holdt i vinter, var en utmerket sak, som blir husket. Under årets musikkens sommerstevne gav et Larvik-korps impulser som bør noteres. Avstanden mellom et storband og et musik-

korps bør ikke gjøres større enn nødvendig.

Og noen eksperiment skulle i alle fall ikke være noen fare!

Lykke til!

Hilsen
Jul E. Nissen

Hei gamle Bruvøl

din ballstyrine jævel. Nå må du hjelpe mei me en viktig sak som je har gått å tenkt på lenge. Du skjønner det at etter at kjerringa tel Svensen reste hematt tel ulensaker så har det vørti så stygeli stusli før mei uti her. Vi hade det mye trevli å hopes vi men nå har je liksom ingen lenger syns je. Je sakner a rett og slett. Kan du Bruvøl, som har vøri me på litt ta vert her i livet hjelpe mei me å få tak i et kvinnfolk? Hu behøver itte vara så styggelig pen bare a er renslig å flink i huse. Je er så gla i karamelpuding å slikt je veit du. Je har laga en liten annonse som je legger ve. Du får se på det du om det går an å jøra det slik. Plutselig så trenger je kvinnfolk je å veit du. Du veit sikkert sjøl hassen det er du Bruvøl. Je syns itte je har noen andre å prate med om detta enn deg veit du.

Ha det gått Bruvøl å hefs kjeringa di. Du var heldi der. Ramslin har å ei ~~ganske~~ f~~ra~~ kjering syns je.

Erbødigst

Peder Sewaldsen
i skaller

Anonse

Je tellater mei herved å søke eter et kvinfolk som er renslig å flink i huse. Det er det sama om a ite er så stygeli pen bare a er litt trevli liksom.

Henvendelse tel gam Bruvøl som har låva å si i frå tel mei.

Bare en alminnelig dag

En delvis usynlig seterveg buktet seg gjennom gammel skyggefull skog hvor motorsag og

andre «skogsuhyrer» enda ikke hadde gjort sitt «hærverk». Seterhuset var skjævt og salrygget, og det som var igjen av fjøset var bare noen råtne stokker nedgrodd av nesle og tistel.

Etterlysning

En kafé hvor folk i all enkelthet kunne få seg en kopp kaffe, kanskje også ei kake eller et wienerbrød, er sterkt etterlyst i Nannestad. For ikke å snakke om et spisested, hvor det kunne bli servert et måltid mat. Behovet for slike etablissementer er stort, både i Maura, Midtbygda og Holter. Men størst i Midtbygda, hvor svært mange kommer til de offentlige kontorene og kanskje får en ventetid, hvor en kaffetår hadde vært ønskelig.

Behovet er størst for bygdefolket sjøl, enten de nå er ute for å ordne opp i sine forhold til de offentlige organer, som stadig krever sitt. Eller det kan være folk i arbeidsforhold, som ønsker et sted å innta sine måltider. På den annen side er det trist at besøkende som kommer til bygda må henvises lange veger for overhodet å få kjøpt en kaffetår. Kunne det ikke være en oppgave for et tiltaksråd eller hvilken kommunal instans det måtte være å se litt på disse forholdene?

Hilsen

Kaffetørst nannestadsokning

Mens jeg satt utenfor den gamle setera og drømte meg inn i svundne tider, så jeg den fagre seterjenta som stod på trappa og vinket til kjæresten som kom oppover setervolden. Hun hadde stekt vafler og hun hadde pyntet bordet med en bukett natt og dag. De satt hånd i hånd og drømte lykkelig om framtiden, og de klarte seg så utmerket godt uten noen seksualundervisning.

Det har hendt så mye, og det er så mye som har forandret seg siden det var liv på setrene. Vi har blant annet stått ansikt til ansikt med en verdenskrig, den spøkefulle oppfordringen om å dra til månen er blitt til virkelighet, innbrudd, overfall og ran er ikke lenger noe oppsiktsvekkende, og vil vi ta en tur i skogen med børsa må vi ha minst to jaktkort mens vi godt kan klare oss uten ammunisjon.

Jeg vandret videre og kom inn i et skogholt hvor det var et yrrende fugleliv. Men nå var jeg nok kommet inn på forbudt område. Mens jeg satt for å ta en pust i bakken kom en trost og

Bygdeungdomslaget har stor oppslutning

Dessverre må det konstateres at en del ungdom fra bygda har gjort og gjør ting som ikke er den beste reklame for den yngre generasjon. Dette har ofte ført til at nannestadungdommen – det er føle greier det! Men er da situasjonen så ille? Svaret er kort og greit, – NEI! Det er en kjennsgjærning at det er et fåtall som ødelegger ungdommens rennøme, og at det store flertall tross alt er slik som ungdom bør og skal være.

Bygdespeilet vil gjerne presentere noe av aktivitetene som foregår i de organiserte lag og foreninger for ungdom. Vi starter denne gangen med Bygdeungdomslaget.

Bygderevyen er et populært innslag under sommerstevnet. Her er det en kjent herremann ved navn Idi Amin som får sin oppmerksomhet.

Nannestad bygdeungdomslag ble startet i 1920, eller Nannestad bondeungdomslag, som det den gang het. Formålet var da

som nå å gjøre noe selv for at de skal trives og ha noe å beskjeftige seg med i fritiden. Og er det noe NBU er flinke til, så er det å

gjøre en innsats. Her går stort sett alt på dugnad. I det gamle Nannestad meieri, som tilhører innkjøpslaget, holder laget til. Her var det et ledig rom pluss kjøkken, og NBU leier dette for fem år om gangen. Lokalene har de pusset opp selv, kjøpt møbler selv og i det hele tatt laget det til et koselig sted å være, og døpt det for BU-loftet.

band, som er emblemet for BU. «Bustikka», avisen som er organ for NBU, diskuteres også på BU-loftet. Og ungdom som reiser på kurser kommer gjerne og prater om det. Ungdommen har også studieringer av forskjellig slag.

I dag har NBU 235 medlemmer, og dette tallet stiger for hvert år, sier Rune Granås, som er formann i laget. – Vi har en aldersgrense nedad på 14 år, med gjennomsnittsalder 17 år. Rune er godt fornøyd med oppslutningen.

Hvert år arrangeres det kjente sommerstevnet ved Hurdalsjøen. Det var i år 18. gangen at dette ble avvirket. Her er det mye som foregår, der bondelaget, bondekvinnelaget og bygdeungdomslaget står for opplegget. Bygdeungdomslaget har for sin del ansvaret for blant annet «Bygderevyen» og salget av is og pølser.

Ved sommerstevnet er det blant annet tevlinger av mange slag, fra natursti og varekunnskap til grisetipping. Dette siste vil si at den tipper som kommer nærmest den vekta som grisen har, vinner hele grisen. På sommerstevnet, som går over to

slapp en «bombe» på sekkelokket, og en skjære satt oppe i en tretopp og brukte en forferdelig kjeft på meg. Jada jeg skal gå, sa jeg og forsvant.

Jeg kom omsider opp til vannet og fant «min» idylliske rasteplass. Her hadde jeg egentlig tenkt å prøve fisken, men det ble til at jeg bare satt og nøt naturen. Det lar seg godt gjøre å få en vellykket tur i skogen uten å knekke nakken på en eller flere ørreter. Allting lever om sommeren. En osp hadde klort seg fast i en fjellkløft og sto og

vinket med bladene. Høyt oppe i den klare sommerluften gjorde svalene raske bevegelser etter insekter. Jeg har ofte undret meg over at disse fuglene, i allfall tilsynelatende, kan holde seg på vingene hele dagen. En bris lagde en glitrende eventyrlig krusning på vannet. Fra en bekk hørtes en lav rislende lyd som kan virke mer beroligende enn noen nervetablett.

Solen var nå i ferd med å gå ned bakom åsen og en herlig sommerdag var tilende.

Asbjørn Melby

Stedet blir brukt til så mangt. Her er det kurser og diskusjonsmøter, og det synges, danses og spilles. Så er det et stort veggteppe, der alle som har lyst til det syr litt. Motivet er et korn-

Ny organisasjon for musikkskolen?

Skolestyret har anmodet formannskapet om snarest å ta opp spørsmålet om musikkskolens virksomhet og organisasjonsform. I denne anledning blir det sagt at det må være naturlig at formannskapet innhenter uttalelser fra musikklivets organisasjoner og andre berørte parter. I første omgang ber skolestyret om et møte mellom formannskap, skolestyre, skolestyrets hovedkomité og musikkskolens styre, der musikkskolens status og organisasjon kan bli drøftet.

Samtidig har skolestyret vedtatt at musikkskolens leder Ellev Tomasgård skal gis permisjon for en tredjedel av sin stilling som lærer i ungdomsskolen for å fungere som leder av musikkskolen.

ROB

Fra en ukjentlig diskusjon på BU-loftet.

«Så lærer vi å sykle riktig!»

Her er det trangt om plassen, og tunga bør holdes sånn noenlunde rett i munnen!

Alle som ferdes på offentlig veg, og utenfor også for den saks skyld, bør beherske sitt kjøretøy. Dette gjelder for både to- og firehjulinger med motor, og det gjelder for to-hjulinger uten motor. Viktig er det derfor at de som skal ferdes med kjøretøy blir opplært til å kunne mestre det i enhver situasjon.

Foreldrerådet ved Eker skole er blant dem som har tatt konsekvensene av dette, og for andre året på rad har de bestemt seg for at nå skal skolebarna lære å bruke sin sykkel. Sammen med organisasjonen «Trygg Trafikk» og lensmannskontoret er det arrangert kurser der det er holdt teoretisk undervisning og praktiske øvelser, samtidig som det er lagt vekt på selve sykkelens vedlikehold og utstyr. I alt deltok i år omlag 80 elever i trafikkopplæringen ved Eker skole.

ROB

dager, får en ellers kjøpt både rømmegraut og hjemmebakete kaker. Det er bondekvinne selv som har bakt disse. Det er ellers mye dyr å se på stevnet, og det foregår også eksteriørdømming av hest, ku og sau. I år var ikke været av det beste slaget, men besøket ble likevel bra. Det ligger et stort arbeide bak et slikt stevne, og det er svært verdifullt som kulturtilbud for bygda. På stevnene blir det også vist mye fint håndverk og husflidsarbeide, noe som bondelaget og bondekvinnelaget står for. Og som helhet, sommerstevnet går som regel knirkefritt. Søndagskvelden avsluttes det hele med dans og stort bål.

E.L.H.

Full kontroll, både oppover og nedover.

BU-medlemmene er ofte på gjesteopptreden i andre lag.

Nannestad har noen hundre meter gangvei

Den nye gangveien mellom Løken skole og krysset mellom riksvei 120 og fylkesveien Løken — Eltonåsen i Holter.

Bygging av gangveier og busslommer har vist seg å ha stor betydning innen trafiksikkerhetsarbeidet. De fleste steder hvor man har klart å skille myke og harde trafikanter, har tallet på trafikkulykker gått ned.

Også i Nannestad har man så smått kommet i gang med dette arbeidet. Riktignok er det ikke så mange metre med gangvei som er bygd, og busslommer er rett ut en mangelvare, men kommuneingeniør Ingolf Skaldebø forteller til Bygdespeilet at man har visse planer på gang for flere deler av bygda.

I Midtbygda er det ferdig knapt 400 meter gangvei. Den strekker seg fra skolen mot Gråbeinstigen. Holter har nylig fått 250 meter gangvei fra skolen til krysset mellom riksvei 120 og fylkesveien Løken — Eltonåsen. Steinsgård vil forøvrig nokså snart få noen meter gangvei i forbindelse med to busslommer.

Som man ser, botner dette lite i forhold til det lange bilveinettet kommunen har i tettbygde strøk. Men planleggingen pågår. Kommuneingeniør Skaldebø kan fortelle at man særlig er opptatt av å få en sammenhengende gangvei mellom skolen og Preståsen i Midtbygda. Man har arbeidet med dette i flere år, men blant annet har det drøyet ut i påvente av grunnerverv.

I Holter har man sett litt på forskjellige løsninger, som det for øyeblikket er vanskelig å si hva det vil bli av. Det har vært arbeidet med planer om en gangvei mellom boligfeltene Løken I og Løken II og videre fra Løken II til idrettsplassen.

Planer for gangvei direkte fra Løken II til skolen ser imidlertid ut til å skjære seg helt. I tilknytning til de to Løken-feltene er det forøvrig snakk om en felles busslomme.

I Holter har bussholdeplassen i krysset mellom Åsveien og fylkesveien Løken — Eltonåsen på Eltonåsen lenge vært et problem. Opptil tre busser korresponderer her, og på- og omstigning skjer i selve krysset. Busspassasjerene har over hodet ingen beskyttelse mot den øvrige trafikk.

Bygdespeilet har tidligere omtalt et forslag til en dobbelt busslomme på vestsiden av Åsveien på Eltonåsen. I forbindelse med reguleringsplanen for Eltonåsen er det imidlertid trolig at det vil skje visse forandringer i disse planene.

Både på Moreppen og ved Slattum skole er det også behov for gangveier og busslommer. De kommunale myndigheter er kjent med forholdene, men under enhver omstendighet ser det ut til å ville gå noen tid før noe kan skje på disse stedene.

For noen få år siden hadde man den noe pussige situasjonen at kommunene ikke klarte å benytte de midler som var avsatt over Vegvesenets budsjett til bygging av gangveier. Kommuneingeniør Skaldebø sier imidlertid at det nå er et rimelig forhold mellom planer og de midler som finnes. Derfor er det ingen grunn til å regne med at det er mulig å forsere utbyggingen ved hjelp av ubrukte midler.

HK

Hjemkomsten

Dagen i dag var en gledens dag. Den store dagen han hadde sett fram til helt siden han kom til sykehjemmet. Riktignok var det ikke mer enn snaue fire uker siden han hadde kommet hit. Men når hver dag kjennes som det skulle være en hel uke, da blir fire uker en veldig lang tid. Ikke fordi han ikke hadde det godt. Alle var både blide og snille mot ham. Mat var det mer enn nok av, og både på rommet og i omgivelsene rundt var det fint og reint på alle kanter.

For Bygdespeilet av ROB Tegning: Finn Lyng

Egentlig skulle han ikke ha vært på sykehjemmet i det hele tatt! Ikke nå som åker'n hjemme sto gul og skjæraferdig. Potetene var neste på programmet, og ingen visste når høstbløyta og de første snøfjonene var i anmarsj. Sønnen, som nå hadde overtatt ansvaret, hadde trøstet han hver gang om at nå måtte han bare ta det med ro. Skurtreskeren og potetmaskinen ville gjøre alt unna i en fei, — bare en slapp til med redskapen. Men slikt prat er heller ei mager trøst for en som gjennom årtier har sett åkeren gulne og vente på sterke armer!

Hadde det ikke vært for den fordømte dagen for fire uker siden nå til lørdagen, da han hadde vært nede i havnehagan og hentet gampen. Alt var i vanlig gjenge, og denne turen hadde han da gjort hundrevis av ganger, uten at det kostet han pusten i det hele tatt. Men akkurat denne dagen var det som om veien fra havnehagan opp til stallet var flere mil lang. Et par ganger satte han seg ned for å hvile litt, og da følte han seg bedre. Men stikkinga under vesten ville ikke gi seg. Det var nesten som om det skulle ligge et brannjern innafor skjortebryttet. Ved den siste hellinga opp mot garden måtte han sette seg ned igjen. Nå tok smertene overhånd, og «Svarten» kom aleine til gards.

Men i dag var alt det som videre hendte nesten glømt og borte. For i dag var det dagen da han skulle få komme hjem igjen! Doktoren hadde gitt klar beskjed i går kveld, og han ble så glad at han gjerne kunne ha

gitt hele betjeningen en god klem samtidig. Men selv om lysta var der, fant han det likevel best ugjort. — Jeg skal gi beskjed til familien om at du kan hentes i morgen, hadde dokter'n sagt. Da fekk det klare seg med det!

Han hadde fulgt med klokka fra tidlig om morgenen. Antagelig ville dem hente i dugurdshvila. Da de ikke kom da, var det nok så at de kom til middagshvila. Men nei, — så var det da sikkert at dem kom etter kveldsstellet. Da var det så likevel best tid, sjøl om ventetia ble lang for en som ventet på å komme hjem.

Men øktene gikk, og i stedet var det doktoren som kom på visitt. Han kunne tydelig se at nå var det noe som ikke var som det skulle være. Dokter'n gikk da aldri på den måten, han som var så sprek og hyggelig en kar.

— Du må nok vente litt, sa doktoren, og så på en helt annen kant. — Jeg har snakket med sønnen din, men han sier det ikke passer så godt at du kommer akkurat nå!

— Hå i heiteste er det du sier! Sier'n at det itte passer akkurat nå? Og så er det akkurat nå det passer. Åker'n kan itte vente en dag lenger!

— Jeg beklager så meget, sa doktoren, — det var også noe om åkeren og skurtresking som han nevnte. De regnet med å kjøre langt ut over kvelden. Dessuten ymtet han noe om dårlig plass, og at eldstesønnen nå var i gifteferdig alder. Men det går nok bra, skal du se!

— Nei, nå har je aldri hørt makkant tel sprøyt! Skulle det itte vara akkurat nå dom trengte litt hjelp fra en som har sett åker'n falle på garden i så mange år? Og med plassen skulle det itte vara noe å gjøra. Je har begge romma på loftet. Dettane får du se tel å ordne opp i dåkter!

Og doktoren ordnet opp. Han tok nye telefoner til sønnen. — Nå var gamlefar blitt såvidt bra at han måtte få komme hjem! Ikke har vi plass for han her lenger heller. Ventelistene er lange, og kapasiteten begrenset!

Men svaret var det samme: — Vi har det så brennende travelt, og så er det det med plassen da --. Også neste dag ble svaret likelydende, og dagen deretter. Doktoren skjønnte hvor dette bar hen, og måtte nok en gang bringe budskapet som han visste vil-

le knekke et menneskes tro og håp. Ikke bare det samme menneskes tro og håp på seg selv. Men også troen på at det overhodet var noe å leve videre for.

— Det gjør meg vondt å fortelle deg at ingen av dine egne har bruk for deg lenger, sa doktoren. — Verre enda er det at de ikke har plass til å ta imot deg. Like lite som vi har plass for deg her. Du er blitt offer for noe som for mange er helt utenkelig, men for enkelte likevel så tilsynelatende enkelt. Mens du var her hos oss har dine egne flyttet inn i de rommene du hadde på loftet. Du skal få være hos oss inntil etaten har funnet en ny plass for deg. Og jeg skulle hilse så mye å si at de snart ville komme og besøke deg!

Om en verden kunne ramle i grus! I sin ungdom hadde han vært med på mangt og mye som kunne ha knekket et menneske. Senerne også, gjennom slit, tunge tak og en lang arbeidsdag. Men da var han yngre, og tålte livets tunge slag, slag som ble møtt med et ukuelig livsmot. Nå hadde årene satt sine spor. Styrken til å møte motgangen var visnet. Livsmotet, som tross alt inntil nå hadde vært der, forsvant med doktorens siste ord.

— Så får du ha takk for beskjeden, da dokter, sa han stille. — Jeg veit det var heller itte så lett for deg, og je har hatt mine anelser. Du får hilse dem telbake å si at je venter besøk!

Men det dro ut med besøkene. Onna var nok mere langvarig nå

når han ikke var med! Vondt var det om dagen å tenke på at nå var alle på garden opptatt med de daglige gjøremålene. Kornet skulle i hus og potetene opp av jorda. Dyrene skulle stelles på båsen, og «Svarten» skulle slippes i frihet i havnehagan for natta. Rart dette med hesten og friheten. Der kunne den leve sitt eget liv blant det deilige grønne gras og de ranke bjørkestammene. Han husket så vel alle gangene han sjøl hadde tatt seg en hvil akkurat under de store bjørketreene ved leet. Ikke forde han var sliten, — bare forde han syntes dette var en av de vakreste plassene som måtte finnes på hele jorda.

Verst var det likevel om natta, da drømmene om det som hadde vært hans hjem alltid vendte tilbake. I urolig halvsøvn kunne han reise seg opp i senga og utbryte: — Nå «Svarten», nå er det v å r tur igjen! Først da fantasiverdenens hest og han selv var kommet til leet, under de store bjørketrea, kunne han slå seg til ro. For nå skulle de begge hvile litegranne før de gikk videre til dagens arbeide.

Det ble flere dager og flere netter. Den ene kunne være lik den andre. Verre var det med brannjernet under vesten. Det usynlige grepet strammet stadig hardere om bringa. Doktoren besøkte han hver dag, og forsøkte med oppmuntring og trøstens ord. Men selve drivkraften i den tidligere så sterke kroppen var gått ut, og en kveld gav doktoren

FANTASI ELLER VIRKELIGHET?

I historien «Hjemkomsten» tar forfatteren for seg en hendelse som kunne tenke seg å ha sin bakgrunn i det virkelige liv. Men samme skribent iler omgående til med å si at dette er et fantasien produkt, uten det minste av virkelighetens bakgrunn for det som er skrevet.

Men likevel, — alle hører vi fra tid til annen om enkelte av hverdagens tragedier som grenser opp til det som her blir berettet. Dette at eldre mennesker både føler at de blir satt utenfor og *blir* satt utenfor, og at ingen

har bruk for dem lenger, er dessverre ikke bare slik at det tilhører uvirkeligheten. Når denne historien er spunnet rundt et miljø med *garden* som sentrum, er dette en ren tilfeldighet. Det er ingen grunn til å framheve at de eldres problemer skulle være større der enn i et hvilket som helst annet miljø.

Men formann i sosialstyret Willy Moe, — forekommer det tilfelle i bygda vår hvor en kan trekke paralleller med tragedien i «Hjemkomsten»?

— Dessverre, svaret er et ubetinget ja! Når det gjelder jordbrukets folk, har disse gjennom lange tider hatt den beste form for pensjon som kan tenkes. Når eldste sønn overtok skulle de eldre ha sine kår i form av husrom og gardens produkter. I denne kårordningen ligger ansvaret for hele slekta, fra de unge til de helt gamle. Men i den omforming som foregår i primærnæringen, som i all annen, har maskinalderen avløst behovet for menneskekraft. Dette har blant annet resultert i at det store antall mennesker som tidligere var knyttet til det enkelte gardsbruk er redusert betydelig, ofte bare til mann og kone. Og dette fører til at de unge vil ha liten eller ingen anledning til å tre støtte til for å hjelpe sine gamle foreldre. Dette er den bitre virkelighet for mange, noe som rammer både de unge og de eldre. Igjen fører dette kanskje til at vi mer enn en gang har opplevd at det blir spørsmål om å få gamlefolket over på en institusjon. Dette er imidlertid ikke begrenset til jordbruket. Vi har også andre grupperinger, hvor den eldre generasjon har bygd opp hus og hjem, og hvor kreftene ikke lenger strekker til. De føler behov for at de yngre skal overta, og overdrar hus og hjem til de unge, men forbeholder seg boret. Dette fungerer som regel bra, inntil sykdommen melder seg. Kanskje begge de yngre er i

arbeide, og så har vi akkurat den samme problemstillingen. De eldre blir en byrde, som ingen tør eller orker å ta ansvaret for, og så blir det spørsmål om institusjonsplass. Dette er en *vond* utvikling!

— Hvorledes er vårt og kommunens ansvar til problemet?

— Det er kommunens ansvar å møte kravet om institusjonsplasser for de som har behov for det. Dersom problemet var begrenset til enkelte tilfeller, kunne vi lett ha maktet det. Men det er en klar tendens til økning, hvilket vil si en stadig større oppfatning at ansvaret for de eldre er samfunnets problem.

— Kan kommunen klare dette?

— Det sier seg sjøl at vi ikke makter å skaffe institusjonsplass for alle. Vi makter heller ikke å skaffe midler til oppbygging og drift, og vi makter heller ikke å skaffe betjening om denne utviklingen skal fortsette.

— Hva kan komme i stedet?

— For å prøve å legge en demper på den nevnte utvikling har vi bygd ut en hjemmehjelpordning. Denne mener vi skal være så god at dersom viljen er tilstede hos de yngre til å beholde de eldre hjemme, vil de i stor utstrekning kunne få den hjelp som er nødvendig, i alle fall så lenge det ikke blir alvorlig sykdom.

— Det er denne vegen vi må gå! Av hensyn til samfunnet som helhet, og til de som i denne forbindelse er hovedpersonene, de eldre. De har levd sitt liv knyttet til sitt bosted, og de må få lov til å leve her om mulig til siste slutt, uten å måtte rives opp og omplasseres i en institusjon.

— Kan noe gjøres for å rette på utviklingen som synes å være i gang?

— Jeg har allerede skissert hvilke tilbud som foreligger. Fører ikke dette fram, *kan* det

— *Vi er vitne til en vond utvikling på dette området, sier sosialstyrets formann Willy Moe.*

blir nødvendig å tenke i nye baner for sosialstyret, som har ansvaret for denne sektoren. Vi klarer ikke å skaffe nok institusjonsplasser, og vi har mangel på boliger og leiligheter ellers i kommunen. Det *kan* bli aktuelt å ta opp til drøftelse spørsmål som å kreve at eldre mennesker, som ikke er syke, og som har egen leilighet, skal måtte stille slik bolig til disposisjon for sosialstyret for videre framleie så lenge vedkommende opptar institusjonsplass.

— Dette høres noe drastisk ut?

— Det er jeg den første til å være enig i. Men skal den utviklingen vi nå har vært vitne til fortsette, da må også noe drastisk vurderes. Jeg håper imidlertid at de tilbud som nå foreligger vil bli utnyttet så langt dette er mulig, og at dette sammen med en viss stagnasjon av den vonde utviklingen som er i gang vil føre til at problemstillingen skal kunne bringes til en mere tilfredsstillende løsning, sier formannen i sosialstyret, Willy Moe.

ROB

Fagrettleder-tjenesten

Inger Marie Kraabøl er tilsatt som fagrettleder i hjelpeopplæring med hele grunnskolen som virkefelt. Samtidig er Kari Hokstad tilsatt som fagrettleder i kroppsøving for barneskolen.

Voksenopplæring

Skolestyret har i samsvar med studienemndas innstilling delt ut tilskudd til voksenopplæringskurs for første halvår. Friundervisningen har fått 12.790 kroner, Bondevinnlaget 600 kroner, Hagelaget 240 kroner og Øvre Romerike AOF 6.900 kroner.

Utdanningspermisjon

Lærer Nina Sellæg er innvilget utdanningspermisjon fra sin undervisningsstilling ved Preståsen skole for kommende skoleår. Tilsvarende er lærer Erling Hokstad ved ungdomsskolen gitt utdanningspermisjon for samme skoleår.

ROB

beskjed om at nå måtte familien budsendes.

Denne gangen kom de. Tynget av stundens alvor sto de ved sengekanten, da det var klart at han ikke lenger ville få se en ny dag.

— Det var godt dere ville komme, sa han stille. — Mange ting kunne vi sikkert prate om. Men først må je hente «Svarten» nere i havnehagan. Så får dere sitte her så lenge, mens han og je tar oss en ørliten hvil under de store bjørketrea ved leet - - -

Den natta ble den siste for han som ingen lenger hadde plass for. Med et smilets drag om munnen hadde han tatt farvel med sine. Drømmen om den nye hvila under bjørketrea ble hans siste. Liksom livsdrømmen og livsmotet kunne breste, hadde han a n s drøm gått over i evigheten.

Men det er skyggefull hvileplass, med ranke bjørkestammer langs muren på den gamle kirkegården også - - -

«Hver vår såg vi fram til tømmerfløytinga»

Bildet er vakkert. Smådormende i skyggen under tuntreet, mens det tunge greinverket i eftasbrisen gir et søvnlign drag av tid, ja, nesten et historisk sus over mannen på benken under. Det er stille efta på Rustadbråten, og gjennom den åpne gangdøra slår kaffelukt mot oss der vi tenker oss i tuntreet svalende skygge. Over oss seilende sommerskyer.

— Nei, fanken, je glømte visst kaffen!

Slikt kan hende den beste, og når en går der som pensjonist og stuller er det sikkert fristende å ta en liten avstikker i eftasbrisen. Hva skal en ellers med fine sommerdager?

— Livet har da vært virkelig nok for deg Karl Myrén?

— Det har da det! Ikke for alt i verden vil jeg ha verken barndoms-, ungdoms eller manndomsår om igjen. Vi har det bra nå, som pensjonister. Men ellers har det ikke vært noe å skryte av. Det er synd, men sant at det har vært slik, det ble ingen plass for drømmer.

— Vi aner litt svenskt i tonefallet?

— Er riktig det. Det er rart med barndommen, selv om det er lenge «sen» nå. Ja' kom til «Nå'je» i 1913, og min første jobb her var å laste panelingsbord på en tysk båt i Gamlebyen i Fredrikstad. Den gang var ja' 19 år.

Fra sitt barndoms Malmø jobbet Karl seg nordover langs grensa og kom ganske tilfeldig til Fredrikstad. Lite ante han dengang at han aldri mer skulle komme tilbake til utgangspunktet, denne sommerens perle mot Skagerak.

— Je har aldri brydd meg om å reise tilbake heller. Det er så langt dit, og nå er det vel fremmed for meg alt der nede. Dyrt er det også å reise.

Sommeren 1913, etter at den tyske båten var lastet, arbeidet Karl på Evje teglverk, også ved Fredrikstad. Men samme høst reiste han til Aurskog på tømmerhogst. Her ble han bare vinteren over, for våren 1914 var han å finne i Nannestad. Og om høsten ble det igjen tømmerhogst. Denne gang ved Råsjoen. Nå var det slutt med det flakk-

ende livet, for helt fram til 1943 drev Karl med forskjellig arbeid i tilknytning til skogen og Råsjoen. Det ble både hugging og fløyting, og på Bjørgeseter har han lastet atskillige jernbanevogner med tømmer. Da bodde han på Bjørgeseter og var heime bare i helgene.

— Men i 1943 ville nazistene bestemme over meg, så da pakke je sekken og dro til ei søster i Småland. Der fekk je jobb på telegrafens «huvudforråd», og je ble der i nesten to år. Her heime var Anna og ungene, og de fikk føle krigen mens ja' var borte.

I 1915 kjøpte Anna og Karl stedet Rustadbråten. De overtok såvidt tidlig på året at de fikk satt poteter allerede første våren de var der. St. Hanskvelden samme året giftet de seg. Dermed var de begge rofaste i Nannestad. Anna er født på Melbysetra, og har alltid hørt bygda til. — Men nå må du skrive om'n Karl, sier Anna, — Det er han som er sjefen nå!

Når våren kom og vatnet steg livnet det til langs Rotua. Da kom de sigende de seige fløterne, med ryggsekken på aksla slengt og båtshaken slentrende i handa. Et stille følge som minket etter hvert som de seg innover åsen. På bestemte steder langs elva ble noen igjen, lagvis slik lendet bestemte. Hvem som skulle være hvor var bestemt på forhånd. Og slik husker Karl det: — Vi var to mann ved «Purka» og det samme i «Henriksfossen», i «Fjellhamarberja», i «Karusellen» (like nedenfor Bjertnessjøen), ved «Brattfossen» og på «Skjelmyra». Men ved «Skjonken» var det alltid tre mann og ved «Dammen» i Bjertnessjøen ofte fem.

— Fløterlivet hadde nok sin sjarm, men var langt fra noen dans, mener Karl. Det hendte nok det ble danset litt på stokkene i elvestryket, men noen annen dans fra dette livet husker ikke Karl nå. En skulle være både rask og sikker. Men av og til gikk likevel ingen veg utenom, en havnet pladask i elvestrømmen. Etter en slik dukkert

— Her er det som å komme himatt alle stann, sier Karl Myhren.

kunne natta ved stokkvarmen bli lang —.

— Men var det stille netter hendte det vi fløtte istedenfor å sove. Var like bra det!

Fløterlivet var ikke uten spenning og dramatik. Satte tømmeret seg riktig godt måtte det gjerne dynamitt til for å løse floken. Særlig hadde det lett for å sette seg ved «Purka» og ved «Henriksfossen», og ved det siste stedet måtte fløtera gå ned i tau. Og betalinga? — Jo, den var tre kroner og femtiøre dagen dengang ja' bynte og fram til 1920.

— Ja' var med i fløytinga fra 1915 til -26. Da vart det slutt, for fra da av ble sliptømmeret kjørt til Bjørgeseter. Sagtømmeret ble skjært på Råsjoen. Nå er dom vel borte snart alle fra fløterlaget —. Det var'n Ferdinand Rustad, Martin Slemdal, Ole Hellerud, Anders Melbyseter, Amund Melbyseter, Hans Bekkevold, Hans Åvold og Martin Kopperud, bare for å nevne noen. Jo, — je er nok snart den siste —.

— Om je har likt meg her i bygda? Joda, je har det. Her er det som å komme himatt alle stan, og oppi skauen her har je skøti mye hara. Men i «Prestkona» like je meg itte. Je lå der

på tømmerhogst ei tid, men det var en stusselig tilværelse. Heldigvis er hytta forlengst borte. Jordgulv og mørkt og kaldt. Nei, at folk har måttet finne seg i slikt. Vi både fraus og svalt. Men je kan itte fortelle om alt je har vært med på — til en såvidt liten avis! Det har vært mange slags både jakt og fisketurer opp gjennom åra. Karl legger ikke skjul på at han til gjengjeld absolutt har vært blant de heldige hva helsa angår. Han har alltid vært både frisk og sterk, og begge deler har kommet godt med opp gjennom åra.

Men i politikken har han aldri engasjert seg, og han nærer ingen store illusjoner om politikere. Etter hvert som tida har gått har han sett såvidt mye fra den kanten at alle håp har rakne.

— De er bare ute etter stillinger, mener han. — Skjønt tidene er da blitt bedre, så noen av dem har vel utrettet noe!

Nå er det lenge siden både Evje teglverk og fløytinga i Rotua, og Malmø er så fjernt, så fjernt.

Og når en går sånn og stuller og steller er det fint med en lønn å svale seg under etter varme sommerdager. — Og å ta en tur på lette eftasskyer!

BYGDSPÆILET har laget dette lokale kryssordet. Bakgrunnen er det meget store antall intelligente mennesker som befinner seg innenfor bygdas grenser, og at disse superhjerner på en eller annen måte må aktiviseres.

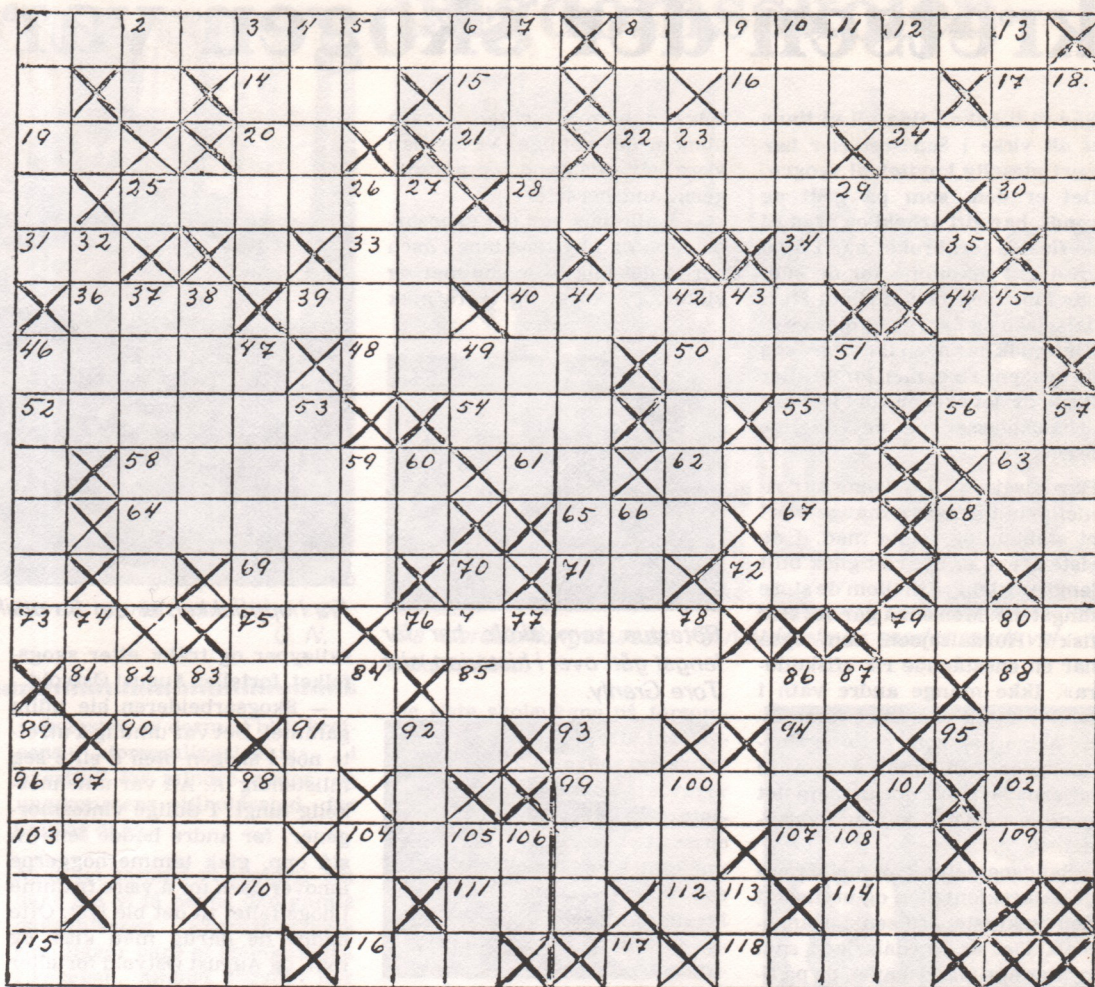
Det å løse et kryssord er i seg selv en vanskelig sak. Enda verre er det imidlertid å lage et kryssord. Men vi har gjort et forsøk, og så er det opp til våre lesere å finne ut om det er brukbart. Når du skal løse oppgaven, vær da merksam på at den inneholder en del lokale navn og betegnelser. Alt for vanskelig skal det ikke være, så lykke til!

Ferdig løst oppgave sendes Bygdespeilet, 2030 Nannestad. Vi setter opp 3 lodd i Pengeloteriet som førstepremie. Ved flere rette løsninger vil vi foreta trekking blant disse. (Bygdespeilets medarbeidere har ikke anledning til å delta i konkurransen).

Som annenpremie har vi satt opp en gratis fottur i en av våre tre almenninger. Bygdespeilet forbeholder seg retten til å kreve den heldige vinner for et reisebrev eller en beretning fra turen. Tredjepremien består i fri rett til blåbærplukking på Nordåsen. Også her vil vi gjerne motta en plukkerrapport. (Såvel annen som tredjepremien er et resultat av de økonomiske tilstramminger vedtatt i kommunestyremøte i juni 1978).

G.N./ROB

LOKALKRYSSORD

Vannrett:

1. Sjefen sjøl.
8. Noen har det.
14. God.
15. Ikke bru.
16. For deig.
17. ---og på.
19. Pronomen.
20. Tore Roger.
21. -- eller pr.
22. Vender.
24. Kan være sjef.
25. 1 sør.
28. Nabo.
30. Som 20.
31. Ikke mange.
33. Rund.
34. Regnemesteren.
36. Instrument.
39. Julemat for noen.
40. Til ribbe.
44. Det vil rime.
46. I Danmark.
48. Rørlegger.
50. Sjø.
52. Bare den.
54. Før.
55. Svarord.
56. Uorden.
58. Boligen.
61. Dampskip.
62. Kleier.
63. Rolf Riktor.
64. Byggefelt.

65. Boligen.
67. Edith Undhjem.
68. Mannsnavn.
69. Elv.
71. ---en, hovedstad.
72. Ikke ut.
73. Slagsted.
75. Norsk standard.
76. Litt til.
79. Fiskerens ønske.
81. Gardsnavn.
85. Byggefelt.
88. Edgar Evensen.
90. Yngve Øgård.
91. Vanskelighet.
93. Litt regn.
94. Norske fly.
95. Bestemmelsested.
96. Gardsnavn.
99. Pikenavn.
102. --ropa.
103. Sprek.
104. Alminnelige.
107. I brødet.
109. Reidar Drovold.
110. Retning.
111. Ny.
112. -- legg.
114. I bakverk.
115. Det er vårt.
116. Fjelltopp.
117. Sist.
118. Gardsnavn.

Loddrett:

1. Befaling.
2. Ikke jeg.
3. Marry i sosialetaten.
4. Beveget.
5. Spis.
6. Det første hunkjønn.
7. Kommune.
8. Lite av idag.
9. Forkjølelse.
10. Nannestads Riviera.
11. Ego.
12. Lette.
13. Tomflaske.
18. Godt om vinteren.
23. Neste tur.
26. Skole.
27. Visittkort.
29. Arne Berntsen.
32. Få.
35. Blir stadig færre.
37. I nord.
38. --- banden
41. Din elskede er.
42. Fuglen
43. Tvillinger.
45. Kle ---.
46. Bør man være.
47. Stefan på fransk.
49. De har to.
51. Hun med kaninene.
53. Gardsnavn.
57. Høgest.
59. Fins ikke her.

60. Drikk
66. Ikke troenes
68. Kråkespråk.
70. Farge.
74. To like.
77. Sigurd Lien.
78. Minister.
79. Ukjent.
80. Alle kjenner da han.
82. Skummel.
83. Hu er søt.
84. Lages ikke i Nannestad.
86. Grete Roede.
87. Ikke fler.
89. Uthuset.
92. Som 6 loddrett.
97. Sport.
98. Samtlige.
100. Sju år for.
101. Kos
104. Ikke for bilførere.
105. Topp
106. Lars Nannestad.
108. Strutseart.
113. Ikke vent.

SANDSNESSETER – kretsen der skogen var alt

Går vi tilbake i tida vil vi finne at alt virke i Sandsnesseter har vært uløselig knyttet til skogen. Det er den, som på godt og vondt, har gitt arbeid og brød til de fleste. Jordbruket har i liten grad gitt utkomme for de som har klort seg fast mellom Hurdalssjøen og åsryggen mot vest. Riktignok har noen livberget seg på brukene sine, men for de aller fleste er det skogen som har gitt arbeidsplasser og det daglige brød.

Hurdalssjøen? Jo, denne har rimeligvis for svært mange vært et stabbur og rekne med. I de siste årene er det riktignok blitt lengre og lengre mellom de store fangstene. Men ennå går det stor fisk i Hurdalssjøen, som også har en enestående rik «fiskeflora». Ikke mange andre vatn i landet huser så mange forskjellige slags fisk som nettopp Hurdalssjøen. I tillegg til dette er jo «Sjøen» en perle noe utenom det vanlige på våre kanter av landet.

Sandsnesseter går for å være et naturskjønt sted og utvilsomt den vakreste kretsen i Nannestad. Det er Hurdalssjøen som pynter opp i landskapet, og på fine sommerdager kan en finne et yrende badeliv ved strendene. Og her er ikke bare grendefolket selv som kaster seg uti, — i stor utstrekning besøkes Sandsnesseter av færende feriefolk.

Vi nevnte skogen. I generasjoner var det slik at sønnen fulgte med faren til skogs. Slik er skogen og skogsarbeideren blitt en viktig del av Sandsnesseters historie. På mange måter er denne kretsen slitets krets i bygda, der mange har lagt igjen sitt liv i slitet med tømmerstokken.

Skogen var grunnlaget

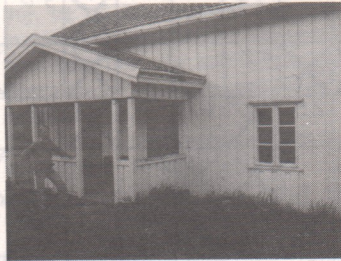
August Østvold er en av de mange i kretsen som har hatt sitt virke i skogen i alle år, og han er

Kretsen mistet sin butikk for et par år siden, noe som beklages av alle.

selv en lavmælt sliter ganske utenom det vanlige. Vi lar han være vår talsmann for gårdsdagens Sandsnesseter:

— I alle hus var det skogsarbeidere, og i hyttene inne i åsen her lå det folk både sommer og vinter. På kryss og tvers gikk

Rotestua som skole har for lengst gått over i historien, sier Tore Granly.

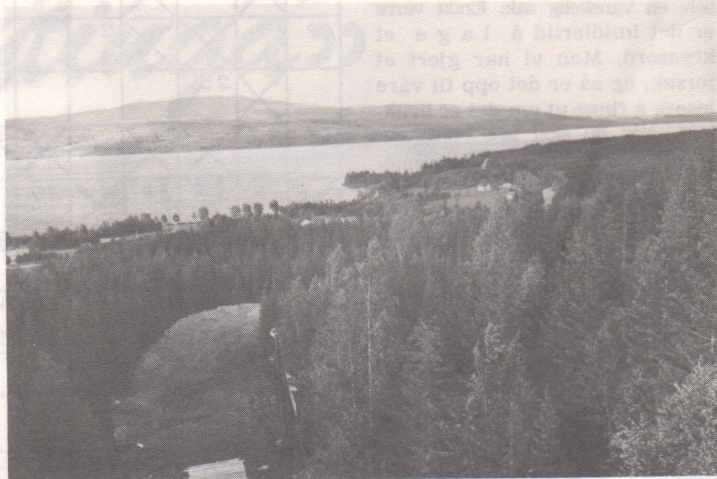
— I alle hus var det skogsarbeidere, og i alle hyttene lå det folk, sier August Østvold, selv en skogens sliter.

På «Toreshimmet» gikk mang en lørdagsdans, sier August Østvold, som her viser «spellemannsplassen».

På fine sommerdager kan det være et yrende badeliv i Sandsnesseter.

Fra hoppbakken er det fin utsikt over Sandsnesseter.

skiløyper og trakk etter skogsfolket, forteller August Østvold.

— Skogsarbeideren ble tidlig gammel. Det var umulig å utrette noe i skogen uten å slite seg fullstendig ut. Alt var umenneskelig tungt. I tidlige vintermorgener, før andre hadde tenkt å stå opp, gikk tømmerhoggerne innover åsen for å være framme i hogstfeltet til det ble lyst. Ofte hadde de dårlig med klær og mat, og August Østvold forteller at han selv trodde han skulle sette livet til i kampen mot snø og kulde ved Kvernsjøen en gang.

Hest og kjerre var vanlig kjøretøy i bygda, og innimellom den tunge granskogen som lutet seg nedover mot «Sjøen» lå umalte fattigslige stuer. Slik var Sandsnesseter i tjuåra.

— Men tømmerhoggerne kunne også få anvist «dra-one», et fenomen August tror Sandsnesseter var aleine om. Det var lite

med hester, så det var ganske vanlig at huggerne i lag på to og to dro tømmeret på hestedoning ned til «Sjøen». Mot de tunge tømmerlassene ble en mann eller to ganske hjelpeløse i de bratte bakkene, så iblant sto det nesten om livet, sier August Østvold.

Opp til i 1950-åra var de fleste i kretsen beskjeftiget med skogsarbeid, slik livet hadde gått sin gang i generasjoner. Men så begynte noe å skje, og siden er aldri Sandsnesseter blitt det samme gamle.

Kretsen i dag

Tore Granly, som har vokst opp etter krigen, har fulgt utviklingen i kretsen på nært hold. Han får være vår talsmann for Sandsnesseter i dag:

— I begynnelsen av 50-tallet begynte kretsen å tappes for

Det unge Sandsnesseter, også med innslag fra Rustad. Velger de å bli i kretsen, eller vil de reise ut?

Forming er populært

Formingsfagene i skolen er gjeve. Her er en gruppe ved Løken skole, med Flatjord som lærer, travelt opptatt med sine oppgaver.

G. N.

ungdom. Mange så rimeligvis ingen mulighet for å bli her, og søkte innover mot Oslo og andre steder, der det var arbeid å få. Her var det lite å ta seg til. Så kom en ny tid med et nytt syn på mange ting, og politikerne begynte å snakke om desentralisering. Vi fikk bedre veger og bedre kommunikasjoner, samtidig som veksten i levestandarden gjorde at mange skaffet seg bil selv. Dermed ble det mulig å dagpendle fra Sandsnesseter, og i de siste åra har vi sett at flere har vendt tilbake hit. Men vi mistet nærbutikken vår, og det er vi lite begeistret for.

Dette siste slutter August Østvold seg helhjertet til, og understreker at butikken også hadde en sosial misjon i kretsen. — Den betydde mye for kontakten mellom folk, sier de begge. — Og ikke alle har anledning til å reise langt for å komme på butikken.

Rotestua eller rettere Rodestua, denne vesle idylliske skolen i vegkanten, ble nedlagt for mange år siden, og i dag kjøres ungdomene til skole i Maura.

Skogen idrettslag møter Hakadal på hjemmebane.

Rotestua er dermed blitt kretsens «forsamlingslokale», i hvertfall for mindre møter, og ungdommens tilholdssted for spill og dans.

Med det samme vi snakker om dans må vi få nevne den gamle danseplassen «Toreshimmet» som ligger bare et steinkast fra riksvegen. August Østvold har vært på mange lørdagsdanser på «Toreshimmet» og husker mange muntre innslag fra disse. Her spritete karene seg opp og huet og danset i sommernetene, så torva lå svart etter dem. — Om granskogen omkring kunne tale! «Toreshimmet» har ganske sikkert spilt en vesentlig sosial og kulturell rolle i kretsens historie.

H. Ø.

De aller fleste nannestad-sokninger vet nok at Sandsnesseter er den nordligste kretsen i bygda vår, at stedet har noe av den vakreste naturen innen bygdas grenser, og at det her er skog og sjø og rike fritidsmuligheter. Når nå Bygdespeilet likevel presenterer Sandsnesseter krets er bakgrunnen at vi gjerne vil forsøke å gjøre våre lesere litt mere kjent med kretsen, både slik den har vært og slik den er i dag. Vi vil senere ta for oss andre deler av bygda og presentere disse på en tilsvarende måte.

Minikurs på ungdomsskolen

Fra borddekkingskurset. Fornøyde elever samlet rundt veldekket bord.

De siste skoleukene på forsommeren er det svært ofte litt vanskelig å samle elevene om skolearbeidet. Eksamen og årsprøver er overstått, og en slapper gjerne litt av. I år forsøkte lærerne en ny vri med såkalte minikurs over en dag, og dette var noe som slo an. Elevene var meget interessert, men så hadde de også en allsidig liste over kurstilbud. Det var gjærbakst, borddekkning, orientering, folkedans, sykkelturn, sjakk, litt kulturhistorisk på Sjø-Kringler, hestekunnskap, gitarspill, visesang, bridge, håndball, kanopadling, veving, maskinskriving og mere til. Elever og lærere vi snakket med syntes dette var et morsomt og positivt opplegg, så dette kommer sikkert til å bli noe en kan bygge videre på. Kanskje en idé også siste skoleuka før jul?

KSB

Fra minikurset i orientering.

Nye valgfag i ungdomsskolen

Fagene skolemuseum og foto/kirkehistorie vil bli innført som valgfag ved ungdomsskolen. Det er skolestyret som har tatt denne beslutningen, etterat lærerne Inger Oppedal, Chr. Tangen og Inghild Skare hadde tatt et initiativ med forslag om innføring av de nye valgfagene.

Når det gjelder faget skolemuseum håpes det på at gammelt skolemateriell blir tatt vare på og overlevert ungdomsskolen, der det er gjort i stand et eget rom som skal fungere som lager for materiellet inntil videre. Det håpes videre på et sam-

arbeide med historielaget i det videre arbeidet med skolemuseet.

— Interesserte lærere ved skolen vil være garanti for en forsvarlig gjennomføring av ideene om valgfagene skolemuseum og foto/kirkehistorie, sier skolesjef Sverre Sutterud. — Ikke minst skal det ha en stor betydning å få mulighet for etablering av en skolehistorisk samling. Ved skolene våre er det mye historisk stoff. Det kan være lærebøker, læremidler og inventar som ikke lenger er i bruk.

ROB

Innstilling om bedring av ungdommens fritidstilbud er fremlagt

Arbeidsgruppen som i desember 1977 ble nedsatt av kulturstyret for å utrede fritidstilbudene for barn og ungdom har nå lagt fram sin innstilling. Konklusjonen i denne gir blant annet en anbefaling om at det snarest bør inngås avtaler med frivillige organisasjoner i bygda om å få i gang drift av halvkommunale fritidsklubber. Slike klubber bør finnes i hver skolekrets, og kulturkontoret bør ta initiativet til at slik virksomhet kommer i gang. Til hjelp i dette arbeidet mener arbeidsgruppen at det bør ansettes en klubbmedarbeider, og at det i budsjettet for 1979 avsettes midler til dette viktige forebyggende arbeidet.

Gruppen mener at etter en tids erfaring vil en kunne avgjøre om det er aktuelt med en halvkommunal eller helkommunal drift av klubbvirksomheten, og hvilke kretser som bør prioriteres. Det pekes på at pr. i dag er behovet størst i Maura.

Utvidede idrettstilbud og bedre informasjon

Den tidligere ungdomsundersøkelsen viste at ungdommen ønsker utvidede idrettstilbud. Det blir her antydning at dersom bygda hadde hatt egen idrettshall, ville nok de eksisterende idrettslagene lett kunne ha utvidet sine tilbud. Samme undersøkelse viser forøvrig at det er for dårlig informasjon om de tilbud som faktisk foreligger. Gruppen anbefaler derfor at kulturstyret utgir en informasjonsbrosjyre hvor samtlige lag og foreninger i bygda blir presentert. Videre anbefales at det så snart som mulig blir arrangert et seminar hvor utvikling om behov, samordning, økonomi og informasjon blir diskutert.

Ungdomskurator

Når det gjelder ungdom belastet med kriminalitet, alkohol- og stoffmisbruk, anser gruppen den for å være så problemfylt at det er en oppgave for politiet og sosialetaten. — Men det er viktig å gjøre kretsen rundt den belastede ungdommen så liten som mulig, ved å kunne tilby aktiviteter av positiv natur under beskyttende forhold, sier arbeidsgruppen. Det foreslås derfor at det ansettes en ung-

domskurator/miljøarbeider under sosialkontoret. Denne bør ha som oppgave å arbeide ute blant vanskeligstilt ungdom.

Omfattende areide

Arbeidsgruppen, som har bestått av medlemmene Gunvor Johansen, Ole J. Rangnes og Lars Jahr, startet først opp med en kartlegging av ungdommens fritidstilbud og behov. Resultatene av dette ble presentert i forrige nummer av Bygdespeilet.

— Vi ville gjennom ungdomsundersøkelsen forsøke å analysere ungdommens situasjon i vår kommune, sier arbeidsgruppen. — Også her samler unge seg på forskjellige steder, der det for utenforstående kan være vanskelig å forstå at det i det hele tatt foregår noe i «gjengen». Vi har lett for å ha forestillinger om at ungdommen bør være beskjeftiget med positive og sunne aktiviteter. Men i virkeligheten er det vel ikke så store forskjellen på de unges virksomhet rundt omkring og den «henging» over naboens hagegjerde eller u- virksomhet foran TV-skjermen som de voksne står for.

I sine kommentarer viser gruppen til at det i etterkrigstiden er skjedd dyptgående endringer i samfunnet som også har fått en sterk innvirkning på de unges situasjon. Selv om det er skapt vesentlig bedre muligheter for utdanning og arbeid, har også utviklingen stilt de unge ovenfor nye problemer og oppgaver. Konkurransesamfunnet er blitt stadig mere følsomt også for de unge, og dette gjør seg gjeldende tidlig i skolen. Usikkerhet, uro og tilpassningsvansker preger mange unge, og fører ofte til vanskelige situasjoner senere i livet. Det er foretatt spesialutredninger på området, men likevel ingen samlet vurdering av de problemer de unge aldersgrupper stilles overfor idet moderne samfunnet. Heller ikke hvilke holdninger og politikk denne situasjonen krever fra samfunnets side.

Fritidsproblemer

— Det som gjør situasjonen i dag så vanskelig skyldes flere faktorer, sier arbeidsgruppen. — Særlig har rasjonalisering i

— Frivillige organisasjoner gir gode tilbud og disse bør ytterligere utvides, sier medlem av arbeidsutvalget og kultursekretær Lars Jahr.

næringslivet, med sentralisering og flytting, hatt sin betydning. Videre det økende kvalifikasjonskrav i skolen, og problemstillingen ungdom og arbeid. Også oppvekstfamiliens økonomi og boforhold kan være av avgjørende betydning.

Videre peker gruppen på den kjensgjerning at ungdom søker til grupper med jevnaldrende, — det vil si kamerater eller «gjengen». — Det at all ungdom blir sett på som en isolert gruppe gjør at vi får et større problemkompleks, hvor en stor del slår ut i fritiden. Dermed kommer en rett over i begrepet fritidsproblemer, sier gruppen, som mener at behovet for fritidstilbud nå er større enn tidligere.

Hvem trenger tilbud?

— Hvilke grupper er det så som trenger fritidstilbud? Er det de ressurssterke, dyktige i skolen og ellers og familietilpassende, eller er det de ressursvake, mislykkede i skolen, de forvirrede eller autoritetsavvisende?

— Det kan her synes som om vi har bare to ulike grupper av ungdom, sier gruppen. — Men slik er det selvfølgelig ikke. Vi står ovenfor et helt spektrum av ungdom, hvis adferd og livsstil,

holdninger og opplevelser som seg selv og sine omgivelser varierer over en bred skala innen disse ytterpunktene. Når vi derfor skal planlegge tilbudet til ungdom må vi først og fremst se på ungdomsgruppens uensartethet. Hvis vi ikke tar hensyn til dette kan vi risikere at tiltakene for mange kan virke utstøtende og gi nye nederlagsopplevelser.

Frivillig innsats

— Det er ikke tvil om at de frivillige organisasjonene gir en stor del ungdom betydningsfulle erfaringer i det miljø de representerer, heter det i innstillingen. Ungdomsundersøkelsen viste da også at hele 68% av de som leverte sine besvarelser deltok i en eller annen frivillig organisasjon. Men det var tross alt en god del som ikke besvarte spørsmålene, og det er stor grunn til å anta at disse vil trekke prosenten vesentlig nedover.

— De unge har lett for å komme sammen med jevnaldrende i uformelt samvær utendørs, — altså en slags isolasjon fra alle andre. De føler derfor ofte behov for tilholdssteder der de kan møtes og til en viss grad isolere seg fra andre. Et sted der de kan bruke sine spesielle uttrykksformer, der de gjennom fellesskap kan identifisere seg som ungdom forskjellig fra andre grupper.

— Det ville være naivt å tro at all ungdom i et lokalmiljø ville trives med hverandre og søke samme fritidsmiljø, sier arbeidsgruppen. — Det vil derfor være riktig å tilrettelegge alternative samværs- og aktivitetsmuligheter. Dersom kommunen i tillegg kan legge forholdene enda bedre til rette for de frivillige organisasjonene, ved blant annet økt støtte, tror vi at de vil ha større mulighet til å motvirke uheldige tendenser hos enkelte ungdommer, og ellers fange opp vanskeligstilt ungdom. Når det nevnes fritidsklubber er det i første rekke halvkommunale og kommunale sådanne det tenkes på. Økonomisk ville kommunen komme rimeligst ut av det ved opprettelse av halvkommunale klubber. Men dette igjen forutsetter at det finnes frivillige organisasjoner som vil ta på seg driften.

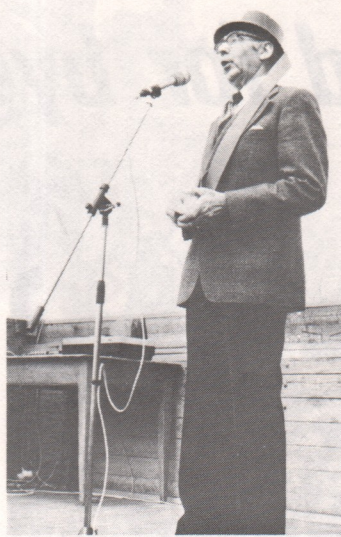
Arbeidsgruppens innstilling til bedring av ungdommens

Glimt fra årets «Vårsprett» i Maura

«Vårsprett» i Maura, som er blitt en årviss foreteelse, ser ut til å ha en stadig økende popularitet. Årets arrangement ble i alle fall en ny suksess, der det ifølge arrangørene Janitsjarkorpset og Maura Handelsstand ble ny publikumsrekord. Underholdningsprogrammet var både stort og allsidig, og forretningen hadde spesielle tilbud.

Det var Willy Moe som denne gangen hadde æren av å åpne årets «Vårsprett», og han ble umiddelbart etterpå utnevnt til ridder av «Den Sorte Floss». Bildene viser til venstre Willy Moe på «talerbilan», og til høyre et lite utsnitt av det lyttende publikum.

ROB

Arbeidsstue for barn

fritidstilbud er behandlet av kulturstyret; som i prinsippet har sluttet seg til gruppens konklusjoner. Kultursekretæren vil bli gitt i oppdrag å arbeide spesielt for å skaffe nye fritidstilbud for ungdom, og Holter og Maura kretser prioriteres i dette arbeidet.

ROB

På vårparten har Holter husmorlag hatt i sving en arbeidsstue for barn i alderen fra sju til 15 år på Løken skole. Interessen var veldig stor, og i alt 60 barn ville være med, såvel gutter som jenter. Deltakerne måtte deles i to grupper og ha hver sin kveld. Disse bildene ble tatt på avslutningsfesten i juni.

G.N.

«Storfiskere» på skolebenken

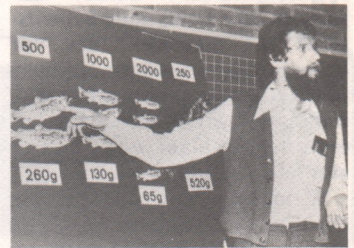
Bygdas fiskeentusiaster følger lærevillig med i de fiskesakkyndiges utredninger.

Det er nok adskillige av oss mer eller mindre lidenskapelige fiskere som sårt har fått erfare at mygg og knott er adskillig mere villige til å bite enn den ettertraktede ferskvaren på den andre sida av vatnets overflate.

— Men det skal bli bedre, sier en stor del av bygdas fiskeentusiaster, som tidlig på vårparten gjennomgikk et vitenskapelig opplagt fiskestellkurs. — Det hele er et spørsmål om innsats i form av diverse kultiveringstiltak og dertil hørende økonomi for å løse disse oppgavene. Spesielle driftsplaner for det enkelte fiskevatnet må legges opp, og planene må forfølges gjennom lengre tid. Aktuelle kultiverings-tiltak kan være opprensning av bekker, kalking av vatn, oppsyn og kontroll av driftsplanene.

Fiskestellkurset, som ble holdt i Eker skole, hadde samlet omlag 30 deltakere fra bygdas fiskeforeninger. Det ble i kurset blant annet lagt vekt på hvorledes kultiveringstiltakene kunne gjennomføres i praksis, samt utarbeidelse av driftsplaner. Et omfattende materiale ble gjennomgått under sakkyndig ledelse.

ROB

Fiskens vekst er avhengig av mange faktorer, og mye kan gjøres for å bedre vekstforholdene..

Smånytt fra kommunestyret

Huskjøp

Kommunestyret har vedtatt å kjøpe en tilbudt eiendom nær Gråbeinstigen i Midtbygda. Bygset tomt er på 2,3 mål, grunnflaten på det påstånde hus er 70 kvm, og salgssum er 155 000 kroner.

Tilsetninger

Bjørn Andreassen har sagt opp sin stilling som avdelingsingeniør II ved ingeniørkontoret. Som ny avdelingsingeniør er tilsatt Per Sæthre.

Ragnar Rygh er tilsatt som driftsoperatør ved kommunens kloakkrenseanlegg.

Som assistenter ved Holter barnehage er tilsatt Rigmor Pynten, Grete Granlund og Anne Lindstad.

ROB

Skytterlagene

I samsvar med innstilling fra ungdoms- og idrettsutvalget og kulturstyret har Nannestad skytterlag fått et tilskudd på 4.500 kroner og Steinsgård skytterlag 4.000 kroner.

ROB

Det gamle Gardermoen:

Arbeidsplass, salgsmarked og forlystelsessted for bygdefolket

Mens jettflyene brøler over hodet på folk i store deler av bygda er det nok mange som ikke setter særlig stor pris på naboskapet med Gardermoen. Delte meninger om den gamle ekserserplass og livet denne medførte har det da også alltid vært. Men en kommer ikke utenom at plassen har hatt sin innvirkning på det daglige livet i dens naboskap, — både på godt og vondt. Det *skjedde* mye på det gamle Gardermoen. Her var det liv og lyst, og mange impulser fra utenverdenen forplantet seg til bygdesamfunnet. Stedet har vært en ikke ubetydelig arbeidsplass for distriktet, det var salgsmarked for flere produkter, og sist, men ikke minst, det var et yndet forlystelsessted for blant annet Nannestadfolk.

Historiene om det gamle Gardermoen er utallige, og mange blir fortsatt berettet av den eldre generasjon, som enten har hatt sin «eksis» der, eller på annen måte har vært i kontakt med det yrende livet som utfoldet seg på stedet. Vår historieberetter Anders Syltevik tar her for seg noen småstubber fra livet i og omkring det gamle Gardermoen.

Det gamle Gardermoen

Øst for midtbygda i Nannestad ligger en stor sandslette som kalles Gardermoen. Det meste av den var skogmo som hørte til noen gårdsbruk som lå på det sydvestlige hjørne av sletten. Sandmassene som er malt opp under istiden ligger på leire, og mye vann blir derfor stående i sanden. Men rundt omkring Gardermoen renner vannet ut i en mengde iler, og det har gravet ut dype daler. Det var et gammelt ordtak i Nannestad: «Gard'moen skal synke».

Alt tidlig ble Gard'moen brukt til ekserserplass, og rundt den sydlige del av moen lå soldatleirene i en ring. Først lå hestefolket. Det var Opland Kavaleri lengst nord, så artilleriet, og Akershus Kavaleri sydligst. Så kom en mengde store depoter og magasiner, hvor alt nødvendig av mat og utstyr var samlet. På sydsiden lå Kongeborgen om-

kranset av bjerketrær, og så Kristianialeiren og sykeleiren. Lengst i vest lå Hedemarksleiren, som også av og til ble brukt av Garden og saniteten. Forvalter Sundby leide også bort gårds-tunet og en av bygningene på gården til forskjellige avdelinger. Denne leiren kaltes Sundbyleiren. Lengst nord på vestsiden var den såkalte Numedalsleiren, like ved Stumpebakeriet.

Staten har kjøpt inn flere områder og lagt inn til Gardermoen. I nord Flatnergårdene og Aur, og i øst Trandum og Sessvoll. Det er på disse kanter militærleirene nå ligger.

Livet i leiren

Hver morgen klokken 5 drønnet et kanonskudd over moen. Så marsjerte musikken ut, og reveljen klang vakkert utover. Men da ble det liv inne i brakken. Unge raske kropper hoppet ned fra køyene og begynte å kle på seg, og så var det å fare til hver sin kant. Kvalleristene til hestene, til føring, vanning og pussing. Infanteristene til morgenvask og gymnastikk. Leirtjenerne skyndet seg til kokkene og hjalp dem å lage i stand morgenmaten. Og bakom i smiene klang det i amboltene. Det var nok av hester som skulle sko's.

Så var det da tid for morgenmaten. Tropp etter tropp rykket inn i matsalen og tok plass ved de lange bordene. Der stod det

lange brødbakker med svære stompeskiver. Disse var påsmurt smør og lagt sammen to og to, og til hver mann sto det en veldig stor kopp som tok en halv liter, og den var fylt med melk eller kaffe. Kaffen ble kokt i de store bryggepannene på kjøkketnet, og hvis det hadde vært kjøttmiddag dagen før og leirtjenerne hadde vært dårlige med sin rengjøring, så hendte det at det av og til lå et fettlag i kaffekoppen. Alt servise var merket med kongens våpen, og var av skjelden solid kvalitet.

Når det ble blåst til oppstilling, så sang ofte soldatene mens de ruslet i vei: «På linna nå, på linna nå, ta sekken på ryggen og gå, på linna nå!» Og etterpå rykket avdelingene ut til øvelse. Skulle kanonfolkene skyte, måtte avdelingene holde seg godt på si'. De skjøt gjerne mot Gard'fjellet og over dette. Det hendte at de var sleivete, så folk var redde for skytingen deres. En gang datt det ned kuler på Knepe hvor folka drev med onna. Da tok Kristian Knepe en hest og red ned til leiren. Han sprang inn til offiserene og sa: «Slutt med skytingen. Det detter ned hos oss!»

En av offiserene svarte: «Den mannen må ta av seg hatten!» Men da ble Knepe sint og sa: «Hatten sitter på mitt eie hue, og der skal den sitte, men slutter de ikke å skyte, så kan det hende du mister lua di!» Da ble det slutt på skytingen.

Det var fest over Gardermoen når soldatene skulle dra hjem. Da var alt og alle i fin puss, og avdelingene defilerte under full musikk for generalen og staben, og ofte var Kongen med. Soldatene strammet seg særlig opp når de så ham sitte der på den høye hesten.

Av og til var det kappritt på Gardermoen, og da strømmet det mye folk til. Dommerne sto da gjerne på den store avansementshaugen, for derfra hadde man utsyn over hele plassen.

Fordeler Nannestad hadde

Alle de dyr og mennesker som var samlet på Gardermoen trengte forsyninger av mat, klær og utrustning, og mye av dette kom fra bygdene omkring. Enkelte dager kunne Gardermoeveien være nesten stengt av store høy- og halmlass eller av lass med havre. Det var mat til alle hestene. Så var det salg av ved, og det var mange favner som skulle til. Mange mennesker (også fra Nannestad) hadde arbeid på Gardermoen. De skulle holde alt i orden på depotene, og passe på at ikke noe kom bort. Der arbeidet skomakerne med skotøyet, skredderne med klærne, og syjenter med undertøy. Alt undertøy og sengetøy ble sendt bort til vask, og kom du bortover i bygda, kunne du på en mengde mindre steder se militærtøy henge og vifte i vinden. De fikk noen øre i betaling for hvert plagg.

Så var det en del som var marketentersker borte ved leirene, og de tjente godt på det, ble det sagt, og mye varer ble levert hos dem. Det var melk og fløte og egg fra gårdene. Særlig om helgene gikk det bra unna. Tidlig om søndags morgenen så vi ofte Mathilde skynde seg til Gardermoen med et spann i den ene hånden og en kurv med kokte egg, vafler eller jordbær i den andre.

«Da vi bodde på Ukkestadieie», fortalte gamle Sørina, «hadde jeg marketenteriet borte i Sundbyleiren. Når jeg hørte matsignalene, tok jeg den store

«Neshorn» på Preståsen? «Kjendisvitsen»

Avbildede fryktinggytende skapning hadde forvillet seg inn i huset til familien Lillerud på Preståsen. Av størrelse er krabaten omlag fire cm lang, har tre par lange bein utstyrt med graveredskap, og har for øvrig mye til felles med en vanlig bil. Men avvikene fra denne slektningen er for det første at

den skjeldne gjest på Preståsen er mye større. Dessuten er den utstyrt med et krumt horn i pannebrasken, slik at den i ho-departiet fullstendig er lik et neshorn i miniatyr. Derav navnet «Neshornbillen», som ifølge spesialister skal være en skjeldenhet på våre kanter. **ROB**

kaffekjelen som var pakket inn i aviser og ett stort tørkle i den ene handa, og kurven i den andre handa, og så skyndte' je meg over dalen og bort i leiren. Der hadde je satt et bord og noen benker og litt dekketøy, og så serverte je for soldatene som kom og kjøpte kaffe. Særlig søndag gikk det bra unna.»

Det var også mange som kjørte på fortjeneste på Gardermoen. Særlig lørdag var det mange gutter fra gårdene som møtte opp med hest og kjøkkenvogn, og kjørte militære til Jessheim. De kunne ta en 5-6 stykker på vogna, og prisen var gjerne 50 øre.

Noen var også faste kjørere som kjørte varer av alle slag fra Jessheim til Gardermoen, derfor var det på Jessheimveien fire dype hjulspor: To som gikk utover, og to som gikk oppover.

Det var moro på Gardermoen

Det var et gammelt ordtak i Nannestad: «Det klarer i øst, sa jenta, hu skulle på Gard'moen.» Og sikkert var det at når lørdagen kom, gikk en mengde ungdom til Gardermoen for å ha moro, for der var det unge karer fra hele Østlandet, som bare ventet på dans og lystighet. Ullensaker ølsamlag hadde 4-5 utskjenkningssteder rundt omkring i leirene, og når ungdommene hadde fått litt for mye øl, kunne det ofte gå litt

hardt for seg mellom grå-gutta og blå-gutta. Blå-gutta var de militære, for de hadde blå uniformer.

Karen Hcmble, som var født på Slattum, fortalte: «Når vi jentene fra Slattum og Jahr og ellers i Holter skulle til Gardermoen, så pyntet vi oss, men vi trakk av oss på beina og gikk barbeint. Vi gikk over om Ukkestad og ned til Sogna, og den vasset vi over. Så satte vi oss og vasket beina våre, og så trakk vi på oss strømper og sko, og så var vi fine. Da var det ikke lange veien opp til Sør-Gardermoen. Der var en stor dansesal som de kalte Gudmundssalen, og langs veggene sto musikken. Det var 3 karer. Arne Lerbergshaugen spilte fele og en mann fra Maura spilte klarinett, og så var det en som slo på en liten tromme. Når vi skulle danse, kom han fram og slo to tinn tallerkner sammen. Da stilte vi oss par for par, og etter tur la vi en skilling for dansen på tallerkenen. Så spilte musikken iveri, og dansen gikk lystig. Etterpå satt vi ved småbordene, og karene spanderte på jentene sine. Når det nærmet seg slutten på dansen, var det om å gjøre å stikke seg fort unna, for da ville blå-gutta ta oss jentene fra grå-gutta. Jeg husker Olaus og Torvald stod og svingte med staur nede i Gard'gutua for å holde blå-gutta unna, mens vi løp avgårde. Så kaste de staurene og løp etter oss, og ingen kunne følge dem, for de var raske!» **ROB**

Bygdespeilets kjendisvits går videre. Forrige gang var det ordføreren som slapp til. Han sparket omgående ballen over til Jens Haga (Sp), som kvitterte for mottakelsen med følgende vits, samtidig som han lot stafetten gå videre til Gudmund Åsheim (DnF):

Tre eldre menn møttes, og alle beklaget seg over at de var mer eller mindre medtatt av sin høye alder. Den ene kunne ikke gå i en trapp uten å få hjertebank, mens nummer to fekk samme bank u ten å gå i trappene.

— Det verste med meg er at jeg er blitt så glømsk, sa tredje-mann. — I går kveld fekk jeg så lyst tel å tåka meg bortåt kjerringa, men så sier a' bare det at det er itte meir enn et kvarter sia jeg var der!

ROB

Godt stoff – også som revy

Ett av innslagene i Bygderevyen under årets sommerstevne var, vi hadde nær sagt selvfølgelig, om kommunens utmerkede informasjonsavis. Innslagene var, som mye av den øvrige tekst i revyen, skrevet av Trygve Wærhaug. Vi ser her samme Wærhaug i dialog med Bygdespeilets representant, spilt av Morgan Ruste. Vi gjengir litt av denne dialogen:

*Kjære speil på veggen der,
kan du si hvem sprekest i bygda er?
Kanskje mangler jeg enda litt
på å få mitt bilde i speilet ditt!*

*Hvis du ikke i Midtbygda bor,
er vel ikke sjansen så stor
til at du får din kontrafei
på plass i speilet, her hos meg!
Alle kjenner vel dette «speilbildet»?*

ELH

»Å spille orgel er kjempemoro!»

— Jeg har lært at det nytter å jobbe med ting, sier Anita, som her har tatt orgelet med ut på terrassen.

Anita Larsen tar sikte på neste Grand prix med egne komposisjoner i lomma! Da 14 år gamle Anita Larsen i Holter for en tid tilbake gikk til topps i Norsk Hammond Grand prix, så var det verdifull inspirasjon for den talentfulle jenta. Likevel tar ikke Anita sikte på å bli yrkesmusiker. Det er såvidt sterke interesser som trekker i andre retninger at musikken vil måtte bli en hobby.

— Men en vesentlig hobby, sier Anita. Det har kostet meg både tårer og forsakelse å komme dit jeg er, så det vil være lite fornuftig av meg ikke å bygge videre. Og nå feller jeg ingen tårer lenger. Nå øver jeg med glede og så ofte jeg kan.

— Hva spiller du helst?

— Synes godt om både populærmelodier og rock. Men jeg må også ha noen triste akkorder i blant, og da må jeg være aleine. Jeg har en forkjærlighet for orgelmusikk.

— Hva har denne hobbyen betydd for deg?

— Mye tror jeg. Jeg har lært at det nytter å øve, og at det er viktig å jobbe med ting. Det har gitt meg selvtillit.

— Og musikken i seg selv?

— Et instrument i huset betyr mye. Det skaper kontakt og atmosfære. Ikke bare innen huset, men også i vennekretsen. Det følger mye hygge med for eksempel et orgel. Og vil vi ha det litt morsomt i blant, så får vi bare pappa til å prøve seg. Det er så moro så! (Men det må du ikke skrive!).

Anita har spilt mye i sammenheng med sosialt arbeid, og dette finner hun særlig verdifullt. Hun har flere ganger underholdt både på alders- og sykehjemmet, og i sommer spilte hun under landsstevnet for handicappede på Husebyvangen i Hurdal. Hun betror oss at hun nå tar sikte på neste Grand prix, og at hun har to melodier til liggende klare.

Men foreløbig bare i hodet. Den hun gikk til topps på, «Playing Hammond is Heaven» er en Anita-komposisjon som nå er behørlig nedtegnet på noter. Slik går det nok også med de neste som dukker opp.

— Men hvorfor engelsk tittel?

— Jo fordi at å spille Hammond ganske enkelt er helt himmelsk. Sånn er det.

Ja sånn er det når en er ung og ivrig. Vi ønsker den energiske jenta lykke til!

H. Ø.

Mye «glalåt» i musikkens sommerstevne

Fra de enkelte korpsernes defilering forbi tribunen hvor korpserne blir hilst av representanter fra Romerike Musikklag.

Sjelden eller aldri har det vel vært så mye korpsmusikk og så mange musikere samlet i bygda som under Eker skolemusikkens sommerstevne, som ble holdt i juni måned. Stevnet fordelte seg på to helger, begge ganger med kjempedeltakelse. Første del av arrangementet var i hovedsaken viet presentasjon av kretsens egne korps, mens det ved siste

helgs arrangement var gjestekorps fra både nær og fjern. Foruten defilering, presentasjon og stevnekonsserter deltok flere av korpserne med underholdning rundt om på forskjellige steder i bygda. Årets sommerstevne i musikken var en del av markeringen av Eker skoles musikkorps 25-årsjubileum.

ROB

Fra presentasjonen og oppstilling av korpserne ved Eker skole.

Bokal humor

KUMULERT

For noen år siden kom ei jente i bygda i omstendigheter — det kan jo saktens skje. Det var flere som muligens kunne være faren — det kan jo også saktens skje — så lensmannen måtte sette opp en liste over de eventuelle. Da så bygdekarer kom i prat på en stille sti spurte den ene: — Er du på lista du? — Ja, jeg er nok det. Og du? sa den andre.

— Jeg, ja! Jeg er til og med kumulert, sa den første.

God innsats

En nannestadkar var ansatt i en større Oslo-bedrift. En dag kommer en politisk størrelse på besøk, slår av en prat med de ansatte, og spør vår pendlende nannestadkar:

— Hvor mange arbeider her da?

— Omtrent halvparten, sa nannestadkaren.

«Happy Teen» i Holter

«Nannestad Companies» fane

Avbildede fane, som i høyeste grad er et lokalhistorisk klenodium, befinner seg på Akershus Festning i Oslo. Den ble brukt som banner for det «Nannestadske Companie», som utgjorde en del av «Det Første Syndenfjeldske Nationale Dragon Regi-

ment». Fanen er datert 1757, en tid som var langt annet enn bare fredelig for de nannestadske dragoner. Det regnes med at «Nannestadske Companie» og dets fane har sin egen historie, som vi vil forsøke å oppklare og presentere senere. **ROB**

Siden begynnelsen av mars i år har ungdom i Holter i alderen fra 7. klasse og opp til 17 - 18 år møtt hverandre på Holter meieri hver 14. dag. Det var Eva Myhrer, med Sanitetsforeningen i Holter i ryggen, som tok initiativ til disse møtene, og i all beskjedenhet sier Eva Myhrer at hun synes det har gått bra.

— Vi ville gi denne aldersgruppen et fritidstilbud, og jeg er overbevist om at vi traff et behov. Vi tok sikte på ungdommen i Løken/Finstad krets, og kom ganske raskt opp i et medlemstall på omkring 40. De unge hadde et ønske om «et sted å være». I den utstrekning vi har maktet, så har nok dette vært et brukbart tilbud.

— Hva mer enn «et sted å være»?

— Sanitetsforeningen har kjøpt inn forskjellig utstyr, eksempelvis bordtennis og sjakk. Ellers lager de unge pizza som de selger ved siden av mineralvann, mens de kan

danse til musikk fra platespiller. Likevel føler i hverfall jeg at dette ikke er nok. Så jeg ønsker vi kunne tilby mer innholdsrike og givende sysler. Men her står vi overfor det forhold at lokalitetene begrenser tilbudet. Vi skulle gjerne sett at de unge kunne få utfolde seg i snekring og forskjellig håndarbeid. Ikke minst er særlig guttene interessert i å skru på motorer. Men skal vi få til slikt, må vi ha andre lokaler, og det klarer vi ganske sikkert ikke.

— Å drive en ungdomsklubb koster penger?

— Det gjør det. Sanitetsforeningen har dekket driftsutgiftene hittil, samtidig som den har kjøpt inn det utstyr klubben disponerer. Nå har vi imidlertid fått penger av Kulturfondet til videre drift, noe vi setter stor pris på. Vi håper med det at klubben er etablert. Det er grunn til å understreke at når vi satte i gang dette, så var det som et prøvetiltak for å se om det er behov for en slik klubb, — Og det er det helt sikkert.

— Hvem har bestemt hvordan klubben skal drives?

— Vi så det som svært viktig, kanskje helt avgjørende, at de unge selv utarbeidet retningslinjene. Ingen vet bedre enn ungdommen selv hvordan de vil ha det i et slikt miljø. Så de har selv bestemt hvordan klubben skal drives. Det er positivt at de selv har gått inn for at klubben skal drives på en ordentlig måte. Og naturligvis ga de klubben navn på engelsk: det ble «Happy teen», — lykkelig ungdom. Ikke småtterier heller!

— Sanitetsforeningens rolle under møtene?

— Siden det er Sanitetsforeningen som har det egentlige ansvar for klubben, finner vi det riktig at det er noen av oss tilstede under hvert møte. Dette finner medlemmene helt rimelig.

— Alt i alt synes vi å ha registrert at ungdommen setter pris på tilbudet. Så vi tar sikte på en ny sesong fra høsten, slutter Eva Myhrer, som gjerne vil understreke at dette er et forsøk i all alminnelighet. Og intet annet. **H. Ø.**

Eker skoles musikkorps - 25 år

Eker skoles musikkorps har nå gjennom 25 år kunnet glede seg selv og sine tilhørere med god korpsmusikk. Begivenheten ble i sommer markert med blant annet et stort sommerstev-

ne, der det var et frambud av musikere som vel aldri før i bygdas musikkliv. Her er Eker skoles musikkorps avbildet sammen med sin dirigent Magnar Arntzen. **ROB**

Frelsesarméen

har fått et kommunalt tilskudd på 3.500 kroner til kjøp av nytt piano til menighetshuset Arken i Maura.

Fra å være et i høyeste grad nødvendig sted, har utedassen de siste årtiende stadig gått tilbake i såvel bruk som aktelse. Det å dra i snora og kjenne at vannet kommer kloss etter (derav navnet klosetter!), har fra å være et opprinnelig statussymbol forbeholdt de utvalgte, etter hvert blitt en dagligdags, lettvent og behagelig måte å kvitte seg med sine avfallsprodukter på. Såkalt sanitært skal det visstnok også være dette systemet. I alle fall for den enkelte som drar i snora. Problemet forflyttes dermed til andre steder, og dermed er også alle sorger løst for den fornøyde snortrekkeren.

Lite aktet sted til heder og verdighet igjen?

ter. Og utedassen var også noe mere, — noe som ikke kan oppnås blant forniklede kraner, temmet vann og Porsgrund Porselen. Utedassen var et sted hvor du foruten det fornødne kunne gjøre mange andre ting, — alt fra håndarbeide til høytlesning av månedsgamle blader og aviser. Spesielle kasser var montert innen rekkevidde, og her kunne en finne årganger av A-magasiner, Illustrert, Allers, Hjemmet og «For Fattig og Rik». Disse var de mest populære, og fekk ligge lengst. Dermed var det den ferske dagspressen som i de fleste tilfelle dekket det daglige behov, og den kulørte presse ble mer en nødbeholdning til å dekke de store begivenheter som barnedåp, begravelser eller lapskauskjeler som ikke helt hadde tålt sommervarmen!

Så møttes de da på dette stedet, — mediterte og slappet av. At ofte hele familien var samlet på utedassen framgår av at ingen gard med respekt for seg sjøl vartet opp med mindre enn seks høl. I tillegg var det gjerne et par forseggjorte mindre i samme rommet, beregnet for barn. Men utedassen var heller ikke bare stedet hvor gar-

En av de ganske få utedasser i bygda som har overlevd automatiseringen.

MEN ER DET IKKE tegn i tiden som tyder på at den gamle hederskronede utedassen ikke var så aller verst allikevel? Hva med dagens byggeforbud for nye boliger rundt om i bygda på grunn av manglende utløps- og rensforhold? Hva med våre bekker og elver gjennom tettbygde strøk, som i dag inneholder mere av utedassens tidligere uhumskheter i fortennet tilstand enn det klare kildevann? For ikke å snakke om de kostbare rensanleggene, som sluker uhorvelige investeringer og driftsutgif-

dens folk møttes til påtrengende gjøremål, høytlesning og meditasjon. Sommerstid, når møllen herjet som verst i pelsverk og finere konfeksjon, ble alt dette sirlig hengt opp i utedassens lokale. Her kunne folk holde daglig oppsyn med klesvarene, samtidig som god driv over sakene sørget for at alt som het møll holdt seg på betryggende avstand fra huset med hjerter i dørene.

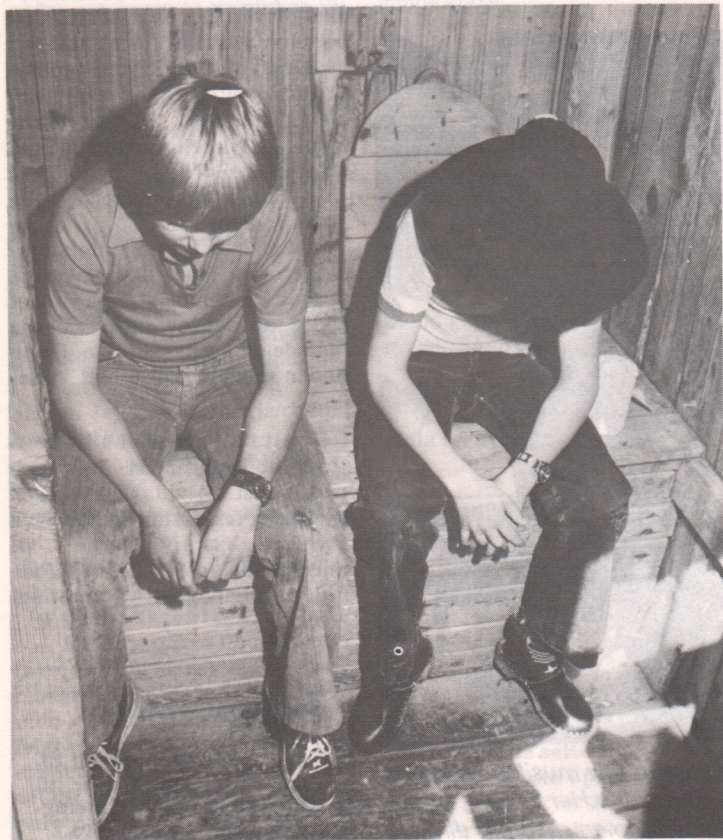
Vinterstid, når minusgradene klumpet seg i bønn på Celsius'en og neglesprettten vanskeliggjorde en pertentlig av- og påkledning, kunne det være hustrig å plante den blottlagte ende der den skulle være. Men med vrenge lovotter rundt hølet, ble ikke overgangen så alt for ubehagelig. Og satt en først plassert, fekk fram «A-magasinet» eller «For Fattig og Rik», og en liten passiar med likestilte ved nabohølene, ble raskt både kuldegrader og neglesprett av underordnet betydning og livet relativt behagelig. Sjølsagt var det vare legemer som ventet på linnvær og sønnvær med vår i lufta. For ikke å snakke om sommeren, som gjorde utedassen til

et av de bedre stedene å være. Da kunne mesteparten av meddashvila gå med til avslappende virksomhet på dette stedet. Søvdysende kunne det også være, å høre fluenes summen nedenunder, og mang en god nannestadoskning er nok blitt vekt av ei utidig stabbursklokke som forkynte at nå er siesta'en over!

Utedassen hadde noe av freden og roen over seg som blir savnet ved de høyt- og lavtspylende porselensinnretninger. Sommerstid, omgitt av de førnevnte pelsvarer og fluesummingen nedenunder, kanskje med noen nysgjerrige høner kablende i dodøra, da var det en egen stemning over livet i en god gammeldags utedass. Ikke rart at en av og til kunne lytte til en eller annen skillingsvise framført av en veltilfreds skjel. Og heller ikke så rart at samme vise kanskje ble akkompagnert av taktfaste støvleslag i dokrakken fra opptil halve dusinet av medmennesker i samme situasjon!

Må utedassen igjen få sin renessanse!

ROB

Korrekt mediterende stilling demonstreres i to-seters utgave.

Pensjonistforeningen på Gardermobesøk

Ved ankomst til Gardermoen ble pensjonistforeningen ønsket velkommen av fungerende stasjonssjef oblt. Helge Scheie.

Vel 170 av Nannestad pensjonistforenings medlemmer var i sommer på besøk ved Gardermoen flystasjon. Programmet der bød på omvisning på forskjellige plasser, beskuelse av både gamle og nye fly, og demonstrasjoner av hva som foregår på den gamle ekserserplass i dag. Besøket, som var meget vellykket, ble avsluttet med en lunch.

ROB

Det ble riktignok ingen flytur, men maskinene ble beskuet med interesse.

Pensjonisttreff i Holter

Husmorlaget i Holter spiller på mange strenger. Aktive damer i nærsagt alle aldre er med. Holter meieri er et sted som blir mye nytt til lagets aktiviteter. Denne kvelden hadde husmorlagets eldrekomiteé innbudt til pensjonisttreff her. Komiteen består av seks damer, Turid Barg, formann. Eva Nyholt, Elisabeth Karlsen, Mette Finne, Venche Haraldsen og Haldis Kvam, forsterket med tre spreke pensjonister, Randi Granlund, Torleif Ødegård og Nils Døhlen. Mer enn 40 personer ble ønsket velkommen til bords, der det ble servert smørbrød, kaker og kaffe. Det manglet heller ikke på underholdning. Den første i ilden var Sverre Dahl som trakterte pianoet. Turid akkompagnerte på gitar til sin egen og Mettes sang. Da en av de som skulle ha vært med på å underholde var forhindret fra å møte, hadde komiteen henvendt seg til Karsten Bahus. Og han var ikke vanskelig å be. Etter kort oppvarming og en kaffetår lot han to-raderen få sende sine vårlige polkaer og valsetoner.

Noen av de tilstedeværende frisket også opp noen gamle takter på dansegulvet. Innimellom var det pauser, slik at det tradisjonelle loddsalget også fikk sin plass, samt gjettekonkurranser, som alltid er populære. Turid og Karsten avsluttet kvelden med sang, gitar og toradertakt.

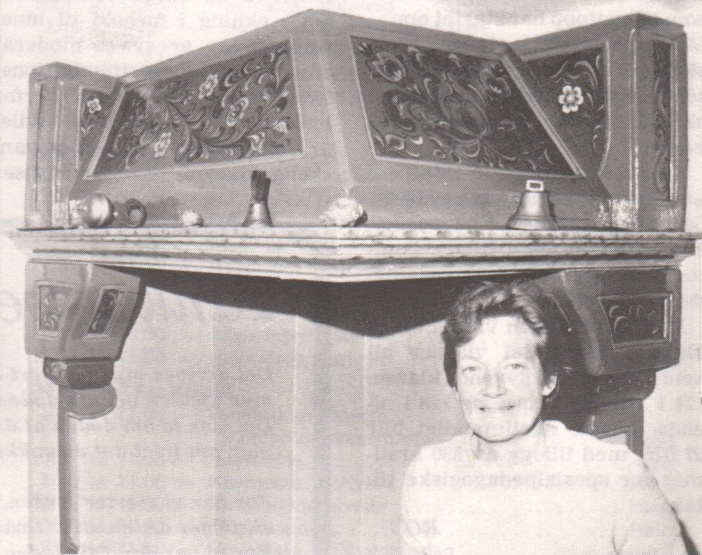
G.N.

Fritak fra tillitsverv

Bente Nygård, som fraflytter bygda, er fritatt fra vervene som vararepresentant til tiltaksrådet og bygningsrådet. I hennes sted er valgt Gunvor Dal som vararepresentant til tiltaksrådet og Trond Dal som vararepresentant til bygningsrådet.

Veldekorert murhette

Rosemalingen blomstrer som aldri før, — både billedlig og bokstavelig. Forskjellige kurs er gjennom flere år blitt medvirkende til dette. Og mange gjenstander har fått sin dekorasjon i tradisjonell rosemalingsstil.

Asbjørg Gunhildrud i Morepen er en av de som med stor flid og iver dyrker sin skapende hobby. Foruten å ha rose malt en rekke forskjellige gjenstander har hun også dekorert takbjelker i stua på garden Gunhildrud, samt hele den store murhetten samme sted. Vi ser her rose maleren sammen med noen av disse dekorasjonene.

ROB

Nannestad Skytterlag

har for istandsetting av sin 300-meters bane fått et kommunalt tilskudd på 10.000 kroner. Totalt vil utbedringsarbeidene komme på 60.000 kroner. Som egenkapital satser laget 8.000 kroner. Det er dessuten gitt tilsagn om et tilskudd fra Forsvaret på 15.000 kroner, og det er søkt Det frivillige skyttervesen om 20.000 kroner. En viss del av arbeidene vil bli utført på dugnad.

ROB

Skolestyrets budsjettforslag:

Brutto driftsutgifter på over 17 millioner kroner

Skolestyrets budsjettforslag for kommende år lyder på 17.260.898 kroner. Dette er en økning på 12,8 prosent fra det foregående år. På inntektssiden regnes det med refusjoner på nærmere syv millioner kroner. Dermed vil økningen i netto utgift for kommunen ligge på snau 10 prosent i forhold til årets budsjett. I tillegg til driftsbudsjettet er det som rene investeringer ført opp 11,5 millioner kroner. Dette gjelder 1,5 millioner kroner til sluttfinansiering av Preståsen skole, og 10 millioner kroner til nybygg ved Løken skole.

Klassedelingen i skolene

Ifølge de tilgjengelige statistikker vil det ved våre skoler være følgende elevtall i det skoleåret som nå nettopp har startet opp: Maura skole 216 elever. Eker skole 190 elever. Preståsen skole 162 elever. Kringler/Slattum skole 103 elever. Løken skole 209 elever.

Gjennomsnittlig elevtall i klassene vil variere fra 17 til 24. Samlet årstimetall i barneskolene vil bli 45 258. I tillegg kommer 2 926 årstimer for spesialpedagogiske tiltak.

I ungdomsskolen vil det bli 15 klasser. Elevtallet vil her bli henholdsvis 145 i syvende klasse, 124 i åttende klasse og 128 i niende klasse. Årstimetallet blir 27 075, med tillegg av 380 årstimer for spesialpedagogiske tiltak.

ROB

Bygging av grunn til Løken skole

I forbindelse med oppføringen av det nye skolebygget i Løken krets er det behov for bygging av et tilleggsareale fra kapellangården på 8,5 mål. Jordstyret har anbefalt en slik omdisponering, men på betingelse av at kommunen skal delta økonomisk med fulldyrking av et nærmere bestemt areale på samme gård for 40.000 kroner. Videre er det et vilkår at fyllmasse og matjord fra skoletomta skal anvendes på prestegården til formål bestemt av tilsynet. Også her skal kostnadene bæres av kommunen.

Av enkeltposter i driftsbudsjettet er det naturlig nok grunnskolen som legger beslag på det største beløpet, — vel 15 millioner kroner. De videregående skolene er ført opp med 669 000 kroner, driften av p.p.r.-kontoret med 442 000 kroner og musikk-skolen med 472 000 kroner. Administrasjonens behov antas å bli 311 000 kroner, og 110 000 kroner avsettes til andre undervisningsformål. På inntektssiden regnes det med 5,94 millioner kroner til grunnskolen drift, 665 000 kroner til de videregående skolene, 187 000 kroner til drift av p.p.r.-kontoret og 194 000 kroner til musikkskolen. Til folke- og skoletannrøkten lyder budsjettforslaget på 657 367 kroner, med reduksjon av forventet inntekt på 113 600 kroner.

I sine kommentarer til neste års skolebudsjett sier skolesjef Sutterud at såvel brutto som netto økning i forhold til inneværende år er svært moderat når det gjelder driftsutgiftene. Skolesjefen betrakter derfor budsjettåret 1979 som et «hvileår», og presiserer at det i en vanskelig økonomisk tid må vises

nødvendig moderasjon og sparsommelighet, uten at dette for en kortere periodes varighet skal gå ut over skolestellet. Når det gjelder investeringene er imidlertid beløpet av betydelig størrelse, noe som skyldes restfinansieringen av Preståsen skole og nybyggingen ved Løken skole.

— Jeg håper og tror at også budsjettforslaget for 1979 vil skape grunnlag for trivsel og akseptable forhold for alle som har tilknytning til skolen, sier skolesjefen. — La oss fortsatt legge vekt på de fagområder som kan lette det teoretiske press på skolen. Jeg tenker på musikk, forming, kroppøving, drama og lignende. På det grunnlag vil det være lettere å strekke seg etter flere teoretiske kunnskaper. En skole uten utfordring til elever og lærere vil være en uinteressant skole som lett kan preges av tilfeldigheter og liten innsats, og hvor trivselen lett kan bli mangelvare.

I forhold til skolesjefens budsjettforslag var det relativt få endringer som ble foretatt av skolestyret. En-

— Budsjettet vil kunne gi akseptable forhold for skolen, sier skolesjef Sutterud.

dringene gjaldt i første rekke en generell økning av lønnspostene. Videre ble skolesjefens forslag om opprettelse av en ny halvstilling ved skolekontoret strøket. Posten lærerstipend ble redusert med 17 600 kroner, og posten vedlikehold av tannlegeutstyr redusert med 25 000 kroner.

Skolestyrets budsjettforslag skal i likhet med alle de andre etatenes budsjettforslag behandles av formannskap og kommunestyre mot slutten av året.

ROB

Tanker ved en grav

*Det skrives mye vakkert om livet her på jord,
men sjelden nevnes døden med et vennlig ord.
Det sies jo om døden at den er syndens lønn,
men om livet det er vakkert, kan døden være skjønn.*

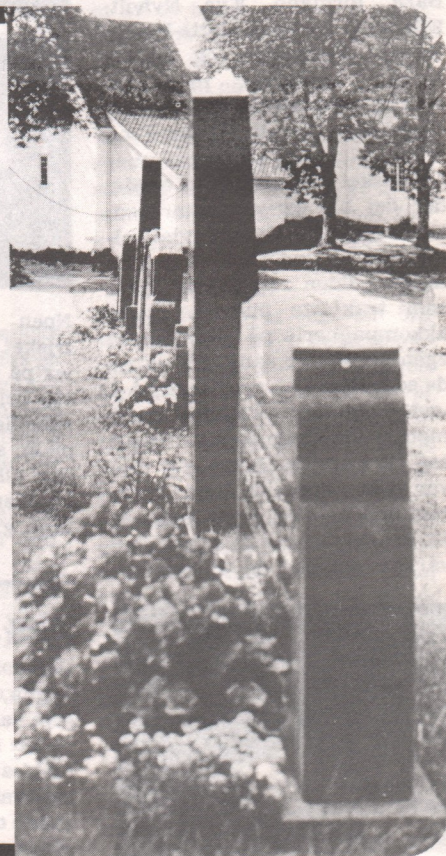
*For når vi starter ferden, og ut i verden drar,
da følger døden etter i vårt fotefar.
For vi var dømt til døden da vi til verden kom,
og ingen blir benådet, fra denne strenge dom.*

*Kan hende har vi solskinn og vind på livets hav,
men målet for vår reise, det er en åpen grav.
For bakerst i vårt kjølevann, vi vet den følger med,
der seiler dødens skute, den skal til samme sted.*

*Når reisen den er over, og skipet er i havn,
står døden der og venter, og tar oss i sin favn.
Når alle ting er borte, og intet er igjen,
står døden der alene, og døden er vår venn.*

*Det veksles mange tanker slik ved en vakker grav,
det ånder fred og stillhet, fjernt fra mas og kav.
Ser hvite blomster nikker, og roser står i flor,
da synes nesten døden som det vakreste på jord!*

T. W.

Olaf Låvegg besto «styrkeprøven»

Syklet Trondheim–Oslo på 35 timer!

– Jeg hadde bare ett mål, og det var å fullføre.

– Det er klart at det å sykle fra Trondheim til Oslo i ett strekk er litt av en styrkeprøve, sier en smilende Olaf Låvegg, etter å ha tilbakelagt samme strekning på litt over 35 timer. – Men sliten, – nei! Jeg hadde bare ett mål, og det var å fullføre løpet. I Moelven var det forresten nære på å gå galt. Jeg gjorde en skikkelig rundvelt med sykkelen. Men noen velvillige svensker hjalp meg med å rette opp både meg sjøl og sykkelen, og så var det bare å trække videre!

Låvegg startet sammen med Karsten Bahu og Magnus Grøndal, og hadde følge med dem hele tiden. Nå skal det samtidig bemerkes at heller ikke disse sykkelentusiastene lenger er å regne blant de helt unge, – begge har forlenget passert sine halve århundrer. Deres prestasjoner er da også noe det står res-

pekt av. Men sammenlignet med'n Olaf blir de likevel for unggutter å regne. For det er nærmest en utrolig prestasjon å gjennomføre dette løpet i en alder av 72 år!

Nå er Olaf Låvegg godt kjent som en ivrig syklist, og hans fysiske form har tidligere vakt oppsikt. Det var imidlertid første gangen han stilte opp i denne syklistenes store styrkeprøve. Ikke så helt enkelt var det for en 72-åring å få starttillatelse heller. Hans søknad måtte helt opp til Norges Idrettsforbund for godkjennelse.

Men Låvegg viste at han var kvalifisert både for start og gjennomføring, og satte en aldersmessig rekord i utholdenhet som vanskelig lar seg slå av noen!

ROB

Velkommen til kirke!

BJØRKE KIRKE

27/8	kl. 18.00	– Konfirmantpresentasjon	Granerud
3/9	kl. 11.00	– Høymesse. Nattverd	Lyngar
10/9	kl. 18.00	– Aftensang. Gullkonfirmantene	Haus
17/9	kl. 11.00	– Familiegudstjeneste	Haus
1/10	kl. 11.00	– Høymesse	Lyngar
15/10	kl. 11.00	– Høymesse. Nattverd	Lyngar
5/11	kl. 11.00	– Høymesse	Haus
19/11	kl. 11.00	– Familiegudstjeneste	Haus

HOLTER KIRKE

20/8	kl. 11.00	– Familiegudstjeneste	Granerud
20/8	kl. 18.00	– Aftensang. Gullkonfirmantene	Granerud
27/8	kl. 11.00	– Høymesse. Konfirmantpresentasjon	Granerud
10/9	kl. 11.00	– Høymesse. Nattverd	Lyngar
1/10	kl. 18.00	– Høsttakkefest. «Kristen Sang»	Granerud
8/10	kl. 11.00	– Høymesse	Lyngar
22/10	kl. 11.00	– Høymesse. Nattverd	Lyngar
5/11	kl. 18.00	– Alle helgens kveld. Nannestad mannskor	Granerud
12/11	kl. 11.00	– Høymesse	Haus

NANNESTAD KIRKE

20/8	kl. 18.00	– Aftensang. Gullkonfirmantene	Haus
27/8	kl. 11.00	– Høymesse. Konfirmasjonpresentasjon	Haus
10/9	kl. 11.00	– Familiegudstjeneste	Haus
17/9	kl. 19.00	– Musikkandakt	Haus
24/9	kl. 11.00	– Høymesse. Nattverd	Lyngar
8/10	kl. 11.00	– Høymesse	Tosterud og Haus
22/10	kl. 11.00	– Familiegudstjeneste	Haus
5/11	kl. 19.00	– Allehelgens kveld	Haus
12/11	kl. 11.00	– Høymesse. Nattverd	Lyngar

STENSGÅRD KIRKE

3/9	kl. 11.00	– Familiegudstjeneste. Konfirmantpresentasjon	Haus
17/9	kl. 11.00	– Høymesse	Lyngar
1/10	kl. 11.00	– Høymesse. Nattverd	Haus
15/10	kl. 11.00	– Familiegudstjeneste	Haus
22/10	kl. 19.00	– Musikkandakt	Haus
5/11	kl. 11.00	– Høymesse. Allehelgensdag	Lyngar

BETEL BEDEHUS

10/9	kl. 19.15	– Gullkonfirmantfest	
------	-----------	----------------------	--

LIMSETH, STENSGÅRD

27/8	– Stevne	Prost Havgar, Haus m. fl.
------	----------	---------------------------

SALEN (det gamle kommunehuset)

20/8	kl. 19.00	– Gullkonfirmantfest, hvor alle er velkommen!	
5/9	kl. 19.30	– Fest for konfirmantforeldre	Tosterud og Haus
1/10	kl. 19.00	– Menighetsfest.	
27/10	kl. 19.30	– Vi innbyr til fest.	

NANNESTAD SYKEHJEM

13/8	kl. 15.30	– Andakt	Tosterud
17/8	kl. 15.30	– Andakt	Granerud
29/8	kl. 15.30	– Andakt med nattverd	Haus
17/9	kl. 15.30	– Andakt	Lyngar
1/10	kl. 15.30	– Andakt	Tosterud
15/10	kl. 15.30	– Andakt	Haus
29/10	kl. 15.30	– Andakt	Lyngar
14/11	kl. 15.30	– Andakt med nattverd	Haus

HEIA NINA!

-- roper ordfører Per Ramsli, som her følger ivrig med i NM i sykkelritt for damer, som gikk i Nannestad i sommer. Nina Pedersen fra Holter, som klarte seg godt i den harde

konkurransen, er til venstre avmerket med et kryss, og ellers har hun nr. 11 på baken der feltet stormer framover mot Korslund. H. Ø.

Hino Motor i Maura: Anbefalt konsesjon for 50 mål

Hino Motor a/s har fått kommunestyrets anbefaling for kjøp av 50 mål skoggrunn på Koppe-
rudmoen. Formålet med kjøpet er å skaffe egnet tomt for etablering av en industribedrift, som i det vesentlige skal utføre montering av Hino lastebiler. Prisen for eiendommen er antyd-
det til kr. 7,75 pr. kvm, hvilket totalt gir en kjøpesum på 387 500 kroner.

Jordstyret sier i sine kommentarer til saken at kjøpesummen ligger i overkant av det som er vanlig for tomtegrunn i bygda til boligformål. Når det gjelder tomtepris til industri- og serviceformål er det imidlertid et manglende sammenligningsgrunnlag. Men jordstyret antar at prisen kan forsvares. Såvel formannskap som kommunestyret var enige i dette. ROB

Fortsatt ANØ- assistanse ved reanseanleggene

Siden 1975 har kommunen hatt en avtale med ANØ om assistanse ved drift av kloakkreanseanleggene. Hittil har betaling for disse tjenestene vært beregnet etter medgått tid. Men ANØ har nå foreslått at driftsassistansen blir betalt med et fast beløp pr. reanseanlegg pr. år. I sitt tilbud har således ANØ fastsatt prisen til 16 000 kroner årlig for større anlegg og 8 000 kroner for mindre anlegg. Disse priser er basert på henholdsvis 12 og seks besøk pr. år. Dette vil sammenlagt si en årlig godtgjørelse på 40 000 kroner for anleggene her i kommunen. Beløpet er vesentlig høyere enn det som er betalt for de samme tjenester tidligere. I 1976 ble det betalt 26 000 kroner, og i 1977 30 000 kroner.

I samsvar med innstilling fra teknisk utvalg har formannskapet i prinsippet sagt seg enig i faste årlige betalinger. Men da det tilbud som er gitt av ANØ medfører en betydelig kostnadsøkning, anbefales at driftsassistansen fortsatt godtgjøres etter medgått tid. ROB

Ansiennitet

Kommunestyret har vedtatt at praksis som hjemmeværende husmor skal være ansiennitetsgivende ved ansettelse som assistent i barnehage.

Sommeridyll i Nannestad-åsen

Frisk luft, vakker natur, skog og krystallklart vann er enda ressurser som står til rådighet for alle som ønsker en helsebringende avlastning fra hverdagens mange gjø-

mål. Vi finner mange av disse i våre skogsområder, noe vi skal være glade for. Bildet her er fra øvre del av Rotua i Nannestad-åsen. ROB